

DARBININKAS

Vol. LXXXIV, Nr. 42
Spalis - October 29, 1999 Penktadienis-Friday

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE
ir apie
LIETUVĄ

- Lietuvos Premjeras Rolandas Paksas spalio 22 d. įteikė Seimo Pirmininkui Vytautui Landsbergiui pareiškimą, kuriuo patvirtino atsistatydinąs iš Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) valdybos pirmininko pareigų.

- **Ministro Pirmininko** nuostata pasitraukti siejama su JAV kompanijos "Williams International" prezidento J. Bugarnier atsakymu. "Gautų "Williams" pasiūlymų R. Paksas nelaiko rimtomis nuolaidomis Lietuvos pusei, ir jie nekeičia R. Pakso apsisprendimo nepasirašyti Vyriausybės ir "Williams" sutarčių", teigiama Premjero atstovo spaudai pranešime.

- **Prezidentas Valdas Adamkus** spalio 22 d. susitiko su ekonomistu Arvydu Sekmoku. Neoficialiai tvirtinama, kad jis - galimas kandidatas į ūkio ministro postą, kuris liko laisvas, kai praėjusią savaitę atsistatydino ūkio ministras Eugenijus Maldeikis, nepritaręs sprendimui pasirašyti sutarties su JAV kompanija "Williams", ketinančia investuoti į koncerną "Mažeikių nafta". Tačiau nėra oficialiai patvirtintų žinių apie tai, kad A. Sekmokui būtų buvęs pasiūlytas koks nors postas Vyriausybėje.

Konservatorius A. Sekmokas 1991-1992 metais buvo ekonomikos viceministras, kai Ekonomikos ministerijai vadovavo Albertas Šimėnas.

- **Bankas "Hermis"** tapo dukteriniu Vilniaus banko padaliniu. Vertybinių popierių komisija patvirtino sandorį, kuriuo Vilniaus banko balso teisę suteikiančių "Hermio" akcijų skaičių padidino nuo 49,38 iki 66,71 procento. Dabar Vilniaus bankui nuosavybės teise priklauso daugiau nei milijonas "Hermio" akcijų. Formaliai Vilniaus bankas ir "Hermis" susijungti numato iki ateinančių metų vasario.

- **Spalio 22 d.** savo namuose Vilniuje nusišovė buvęs žlugusio Lietuvos valstybinio komercinio banko valdybos pirmininkas Algimantas Barusevičius. Jis buvo nuteistas 7 metus kalėti už tai, kad kartu su kitais keturiais banko tarnautojais ir bendrovių vadovais 1995 metais pasisavino ir iššvaistė be užstato ar kitų kredito grąžinimo garantijų paimtas tris dideles paskolas. Vilniaus apygardos teismas spalio 19 d. iš esmės patvirtino prieš keturis mėnesius paskelbtą Vilniaus 2-osios apylinkės teismo nuosprendį LVKB turto iššvaistymo byloje, nedaug sušvelninęs paskirtąsias bausmes. A. Barusevičius netrukus turėjo būti išgabentas į bausmės atlikimo vietą.

- **Studija "A propos"** sukūrė videoportretą "Einu" apie rašytoją Vincą Mykolaitį-Putiną. Tai penktasis šios studijos videofilmas, skirtas vyresniųjų klasių moksleiviams. Naujosios videopamokos režisierius - kine debiutuojantis jaunas rašytojas Marius Ivaškevičius - sakė norėjęs sukurti etiudą apie paslaptingą Putino asmenybę.

VILNIUJE ĮSTEIGTA TĖVYNĖS LIAUDIES PARTIJA

Vilniuje įsteigta įstatymų viršenybę ir visų lygybę prieš įstatymą deklaruojanti Tėvynės liaudies partija (TLP). Sostinės "Šarūno" viešbutyje spalio 23 d. buvo pasirašyta TLP steigiamoji deklaracija.

TLP iniciatoriai skelbia kuriantys europines tradicijas turėsančią liaudies partiją, kurios pagrindinis tikslas yra sukurti demokratinę visuomenę bei modernią Lietuvos valstybę, besiremiančią laisvų piliečių iniciatyva bei valdžia.

Partijos steigimo deklaraciją pasirašė buvę ministrai ir konservatoriai Laima Andrikienė ir Vidmantas Žiemelis, baletosolistas Petras Skirmantas, kino režisierius Arūnas Žebriūnas, olimpinė vicečempionė

Nijolė Sabaitė-Razienė, teisininkai, verslininkai, inžinieriai, pedagogai iš daugelio Lietuvos miestų.

Spaudos konferencijoje V. Žiemelis pabrėžė, kad naujos partijos steigimas visiškai atsitiktinai sutapo su Sąjūdžio steigiamojo suvažiavimo, įvykusio 1988 metų spalio 23-ąją, data.

Pasak V. Žiemelio, TLP sieks iškelti Lietuvą iš gilios ekonominės duobės ir sukurti modernią valstybę.

Jo teigimu, netrukus prasidės naujų narių registracija. V. Žiemelis sakė esąs tikras, kad būtinus 400 naujų narių partijai pavyktų surasti jau šiandien.

TLP steigiamąjį suvažiavimą numatoma sušaukti iki Kalėdų.

L. Andrikienė pabrėžė, kad partija deklaruoja įstatymų viršenybę, todėl jos finansavimas bus skaidrus ir aiškus.

Pasak V. Žiemelio, yra tamprūs naujosios partijos ryšiai su Pramonės ir prekybos rūmais, įvairiomis verslininkų organizacijomis, nes šių institucijų interesai yra glaudžiai susiję su TLP tikslais.

Naujoji partija taip pat tikisi sulaukti paramos iš JAV gyvenančių Lietuvos piliečių, šios partijos narių.

Sąjūdžio ištakose buvęs režisierius A. Žebriūnas teigė, kad, kaip ir prieš 12 metų, jis pajutęs, jog taip gyventi toliau negalima. Jis išreiškė viltį, kad TLP steigimas bus šis "naujas atgimimas".

BNS

1999 m., spalio 19 d., Vilniuje, ministrai Eugenijus Maldeikis (d.) ir Jonas Lionginas (k.) įteikė premjerui Rolandui Paksui atsistatydinimo reikalavimus. Finansų ir ūkio ministrai griežtai yra prieš sutarčių su JAV kompanija "Williams International" pasirašymą dabartinėmis sąlygomis ir abejoja, ar Lietuvai pavyks pasiekti geresnių rezultatų
K. Vanago (ELTA) nuotr.

ATRASTAS MYKOLO BIRŽIŠKOS ARCHYVAS

Buvusiuose Vileišio rūmuose Antakalnyje, kur dabar įsikūręs Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, buvo atrastas Mykolo Biržiškos archyvas. Tai puikiai išsilaikę 1917 - 1920 metų dokumentai. Dešimt dėžių su archyviniais dokumentais buvo užmūryta šių rūmų palėpėje II pasaulinio karo metais. Jas atrasti šią vasarą padėjo Jono Basanavičiaus bendradarbis bibliotekininkas 90-metis Pranas Razmukas, anuomet padėjęs slėpti dokumentus nuo besitraukiančių nacių ir artėjančios sovietų armijos. Dokumentai skirstytini į tris grupes

Lietuvos aidas

- dokumentai, atspindintys Lietuvos Tarybos ir jos prezidento veiklą; Lietuvos mokslo draugijos bendradarbis Marcelės Kubiliūtės asmeniniai bei kiti dokumentai, taip pat įvairūs Vilniaus miesto ir srities piliečių komiteto veiklos dokumentai ir du antspaudai. Ypač netikėti atradimai buvo Jono Basanavičiaus laiškas Popiežiui ir Popiežiaus laiškas J. Basanavičiui, Vilniaus universiteto Statuto 1918 metų projektas. Deja, tarp šių dokumentų nebuvo Vasario 16-osios akto originalo, nors tikėtasi.

LIETUVIŠKA MOKYKLA VARŠUVOJE

Spalio 9 d. Varšuvoje Lietuvos ambasadoje buvo iškilmingai atidaryta lietuviška šeštadienio mokykla. Mokykloje pamokose dalyvaus apie 10 vaikų. Būsimieji mokiniai Varšuvoje dirbančių Lietuvos piliečių ir čia gyvenančių mišrių lietuvių ir lenkų šeimų 6 - 9 metų vaikai. Į mokyklą rinksis ir Varšuvoje studijuojantys jaunuoliai. Lietuvių kalbos, muzikos ir piešimo mokys Varšuvos universiteto dėstytoja Irena Aleksaitė, Varšuvos Frederiko Šopeno muzikos akademijos absolventė Inga Rinkevičiūtė ir Varšuvos meno akademijos absolventė Alicija Zimnickaitė.

Lietuvos aidas

UNIKALI KNYGA PERDUOTA VILNIAUS UNIVERSITETO BIBLIOTEKAI

Vilniaus universiteto bibliotekai perduota unikali knyga - Danieliaus Kleino *Lietuvių kalbos gramatika (Grammatica Litvanica. 1653. Compendium Litvanico-Germanicum. 1654.)*. Tai vienas iš penkių pasauliulyje žinomų ir vienintelis Lietuvoje šios knygos egzempliorius. Du šios knygos egzemplioriai saugomi JAV, Chicago-

je, po vieną Vokietijoje ir Sankt Peterburge. Šis egzempliorius svarbus ir tuo, kad viename įrišime yra ir gramatika, ir praktiniams mažiau mokytų Prūsijos valdininkų poreikiams paskelbta vokiška gramatikos santrauka. Šią Danieliaus Kleino *Grammatiką* Vilniaus universitetui perdavė tris metus ją saugojęs Kauno bibliofilas, privatus

knygyno savininkas Vidmantas Stanulis. P. Stanulis nemažai pavargęs, kol jį įsigijo iš Kauno įsikūrusių londoniškų antikvarinių vertybių ekspertų, kuriems *Gramatiką* perdavė jos savininko palikuonys. Londono Sothby aukciono ekspertai nustatė, kad pradinė *Gramatikos* kaina aukcione galėtų būti 25 tūkst. svarų sterlingų.

Respublika

Vėlinių dieną melskimės už mirusius

A. Sutkaus nuotr.

LIETUVOJE TURTINGIAUSI VILNIEČIAI IR KLAIPĖDIEČIAI

Europos sąjungos statistikos valdybos "Eurostat" duomenimis, Lietuvos gyventojų perkamoji galia didžiausia Vilniaus ir Klaipėdos apskrityse ir atitinka 35 % ES vidurkio. Vidutinė Lietuvos gyventojų perkamoji galia sudaro 29 % ES vidurkio, Estijos - 34 %, Latvijos - 28 %. Talino ir ša-

limais esančios Harjumos apskrities gyventojų perkamoji galia yra didžiausia Baltijos valstybėse ir sudaro 51 % ES vidurkio. Didžiausios gerovės regionu Latvijoje laikoma Rygos apskritis, kurios gyventojų perkamoji galia sudaro 37 % ES vidurkio.

Lietuvos aidas

ĮTAMPA DĖL WILLIAMS NENUSLŪGSTA

Spalio 18 d., kalbėdamas tiesioginėje televizijos laidoje, ministras pirmininkas Rolandas Paksas paaiškino, kodėl negali pasirašyti sutarties su JAV naftos kompanija "Williams". Jo nuomone, 1,4 mlrd. litų "Mažeikių naftos" skola, kurią turi padengti Lietuvos valstybė, yra per didelė kaina Lietuvai. Spalio 19 d. iš Vyriausybės narių atsistatydino finansų ministras Jonas Lionginas ir ūkio ministras Eugenijus Maldeikis, kurie tiesiogiai dalyvavo derybose su

"Williams". Rolandas Paksas, nors ir atsisakydamas pasirašyti pusantros metų ruoštą sutartį su "Williams" bei nepritardamas sąlygoms, iškeltoms Lietuvai, neketina atsistatydinti iš ministro pirmininko posto, nes tai, pasak jo, būtų lengviausias kelias. Pasirašyti sutartį su "Williams" dauguma vyriausybės narių įpareigojo Valdymo reformų ir savivaldybių ministrą konservatorių Sigitą Kaktį. Sutartį numatoma pasirašyti spalio 29 dieną.

L.S.

LIETUVOJE ĮTEISINTI TRADICINIAI VIETOVARDŽIAI

Valstybinės lietuvių kalbos komisija įteisino lietuviškų tradicinių vietovardžių naudojimą greta oficialiųjų vietovardžių. Taigi keleivinio transporto tvarkaraščiuose, stočių ir uostų informacijose, kelių žemėlapiuose, informaciniuose bei mokykliniuose leidiniuose bus galima pateikti lietuviškas tradicines kitų šalių vietovardžių formas, pavyzdžiui, Berlynas, Daugpilis, Gardinas, Krokuvė, Lyda, Varšuva, Pa-

ryžius, taip pat kai kuriuos lietuviškus tradicinius vietovardžius, kaip pavyzdžiui, Karaliaučius, Ragainė, Tilžė. Juk ir Vokietijoje vartojami tradiciniai vokiški Lietuvos vietovardžiai - Memmel, Nebrung, Heidekrug ir panašiai. Šis lietuvių kalbos komisijos nutarimas jokių būdu nekeičia kitų valstybių vietovardžių, kaip tai buvo bandoma aiškinti žiniasklaidoje.

Lietuvos aidas

RUSIJOS SRAIGTASPARNIS PAŽEIDĖ LIETUVOS ORO ERDVĘ

Lietuvos Užsienio reikalų ministerija pareiškė protestą Rusijos ambasadai dėl to, kad spalio 23 d. Rusijos karinių oro pajėgų sraigtasparnis pažeidė Lietuvos oro erdvę ties RF Kaliningrado sritimi. Rusijos ambasada Vilniuje teigia, kad rusų sraigtasparnis, pažeidęs Lietuvos oro erdvę, skrido

suteikti skubią medicininę pagalbą ir atsiprašo už šį incidentą. Spalio 24 d. išplatintame ambasados pranešime spaudai sakoma, jog tikimasi, kad šis atvejis neįtakos tolesnio draugiško dvišalio bendradarbiavimo plėtos. Dėl šio incidento vyksta tyrimas.

INTERFAX

DEGTINĖS ATPIGIMO LIETUVOJE LAUKĖ IR PARDAVĖJAI, IR PIRKĖJAI

Spalio 13 dieną įsigaliojus Akcizo įstatymo pakeitimams, Lietuvoje buvo atpiginti alkoholiniai gėrimai. Alkoholio gamintojus apgulė prekybininkai. Alytaus "Alita" per vieną dieną pardavė tiek šampano ir stip-

riųjų gėrimų, kiek anksčiau pardavė per savaitę. Įsigaliojus Akcizo įstatymo pakeitimams, lietuviškos degtinės puslitrė kainą sumažėjo 5 - 7 litais. Dabar pigiausia "Valstiečių" degtinė kainuoja apie 10 litų.

Respublika

Pasiruoškime sutikti naują tūkstantmetį

Visa žiniasklaida nuolat kalba apie įvairias galimas ir negalimas nelaimes, galinčias įvykti, pasikeičiant šiems metams. Tačiau, jei naudositės sveika nuovoka, pašalinsite visas Y2K problemų galimybes. Šiais metais, ypač artėjant metų galui, girdėti visokiausių balsų ir išpėjimų, net nelemtų pranašysčių dėl galimų kompiuterių sutrikimų (Y2K bug), prasidedant 2000 metams. Bijomasi, kad kompiuteriai visame pasaulyje neįskaitys 2000 metų, o juos pažymės kaip 1900 ar 1000 metus, nes viską sumaišys tie nuliai, ir tada kompiuteriai pradės teikti netikslią informaciją ar net visai sugrius. Pirmųjų kompiuterių programuotojai, norėdami sutaupyti kompiuterio atmintį ir vietą, naudojo tik du paskutinius skaičius, kurie parodo metus.

Didžiausi pesimistai mano, kad kompiuterių problemos sukelis, geriausiai atveju, rimtą neigiamą ekonominę būklę ar net pasaulinio masto ekonominę depresiją.

Didžiausi optimistai sako, kad tos baimės yra labai išpūstos, o Y2K problema iš tikrųjų tik pakels ekonominį augimą, sukurs naujų darbo vietų.

Reikia manyti, kad, nors ir bus didesnių ar mažesnių su-

trikimų, bet jie mūsų gyvenimo per daug nepaveiks. Optimizmą kelia ir tai, kad yra daugiau atsakingų finansinių reikalų žinovų, kurie perviršija Y2K problemų šauklių balsus. Žinoma, reikia būti pasiruošusiam, bet nereikia kristi į paniką. Žinoma, reikia tvarkyti savo finansinius reikalus atsakingai, kaip ir lig šiol. Optimistiškai žiūrint, Y2K problemos gali būti ir didžiulė mokomoji priemonė. Jei tik panaudosime truputį laiko, pasiruošiant 2000 metams, nebus reikalo dėl to rūpintis. Dabar yra ruošiami įvairūs seminarai, kuriuose galimos Y2K problemos nagrinėjamos. Galvojama, kad 2000 metų problema biržai gali tik minimaliai pakenkti, o taip pat yra minimali galimybė, kad dėl Y2K gali kilti resesija. Aišku birža gali kiek svyruoti. Apskritai, pramonės srityje nuotai-ka yra daug geresnė, negu buvo prieš 6 mėnesius, nes vis daugiau įstaigų ir bendrovių yra pasiruošusios sutikti 2000 metų problemas be didesnių nuostolių savo biudžetams.

Nepaisant to, finansinių reikalų patarėjai ragina žmones laikytis nuosaikios nuovokos, ruošiantis galimoms 2000 metų pradžios problemoms. Čia keletas jų patarimų, kurių žmonės

turėtų laikytis visada, nepaisant ar 2000 metai, ar ne.

1. Turėkite sąrašą savo sąskaitų numerių, pvz., banko, investicijų, kredito kortelių ir įvairių paskolų.

2. Turėkite raštiškas tų sąskaitų kopijas spalio mėn. gale.

3. Saugokite paskutinių kelių mėnesių 1999 metų "deposit" raštelius, kvitus ir kitokius transakcijų dokumentus.

4. Atsiklauskite savo banko, ar jis yra pasiruošęs 2000 metų problemoms (Y2K).

5. Turėkite savo kredito pranešimo kopiją, kad galėtumėte patikrinti, ar visi duomenys tiksliai įrašyti.

Bet tai turėtumėte daryti kasmet, ne tik prieš 2000 metus. Trys didžiausios kredito pranešimų įstaigos yra: *Equifax* - 800-685-1111, *Trans Union* - 800-888-4213, *Experian* (ankščiau vadinamas *TRW*) - 800-682-7654.

6. Išigykite "Social Security benefits estimate" pranešimą. Skambinkite telefonu 800-772-1213 arba kompiuteryje Soc. Sec. administration Web puslapyje: www.ssa.gov

7. Gaukite iš savo ankstyvesnių darboviečių pranešimą apie jums priklausančius priedus (vested benefits).

8. Pasitikrinkite savo apdrau-

dos įstaigų pasiruošimus 2000 metams dėl namo, automobilių, invalidumo ir gyvybės apdraudos.

9. Pasitikrinkite, kiek jau įmokėjote šiais metais federalinių mokesčių. Tai padaryti galite, pasilaikydami algos čekio atkarpas ar pensijos čekio atkarpą, arba iškeistus čekius, kuriais užmokėjote "estimated" mokesčius, nuosavybės mokesčius arba nuosavybės pervedimo mokesčius.

10. Pasitikrinkite savo investavimus - "asset allocation", ypač dėl tarptautinių investavimų.

11. Patikrinkite visas įstaigas, su kuriomis turite investavimo reikalų, kiek jos yra pasiruošusios 2000 metams. Jūs galite pasitarti su savo finansiniu patarėju, ar peržiūrėti įstaigų ketvirčio metų ar metinius pranešimus, randamus "The Securities and Exchange Commission" Web puslapyje - www.sec.gov

Jūs gal klausite savęs, ar iš tikro turite visa tai daryti? Pagalvokite ir sulyinkite Y2K problemą su namo apdrauda - jūs ją turite, nors gaisro ar kitokios nelaimės nesitikite.

*JAV LB Krašto valdybos Socialinių Reikalų Taryba
Parengė Birutė Jasaitienė ir Aldona Šmulskienė
Naudotasi "Chicago Tribune" (1999.7.16) medžiaga*

Sudiev, partijos draugai!

V. Strauko nuotr.

NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY
SENTRY REALTY, INC. 33 E. Railroad Ave., Jamesburg, NJ 08831. Tel.: (732) 521-1611. FAX 732-521-0034. Jei norite pirkti namą, žemės plotą, komercinį pastatą ar nuomoti namą puikioje Centrinėje New Jersey dalyje, maloniai kviečiame kreiptis į NJ Licensed Real Estate agentę **ZINE-RĄ A. MACYS** (kalba lietuviškai). Namų tel.: (732) 521-5556 arba (732) 521-1916. Centrinė New Jersey dalis yra puiki vieta gyventi tiek jaunoms šeimoms, tiek pensininkams. Geros mokyklos. Patogus susisiekimas su prekybos centrais ir darbais. Gera žinoma pensininkų namų bendruomenės.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilnojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: sigcycle@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujojoje vietoje - **OHLERT-RUGGIERE, Inc.**, 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigų kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino
MEMORIALS

66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENITELĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALE -

+

KVEČAS
JONAS
1933+1976

Kuklus pasiūlymas: apie santarizmą ir sorosizmą

Kur būtų atsidūrusi užsienio lietuvių, jei jos spaudoje neskardėtų pamokantis, perspėjantis, kovingas Vilius Bražėno balsas? (žr. "Darbininkas", 1999.IX.3, etc.) Dar daugiau lietuvių būtų pavirtę kosmopolitais, liberalais, masonais, santaristais, sandinistais ar sorosistais.

Bet kova dar nelaimėta, klastingo "labdario" George Soros'o kaukė tik pusiau tenuplėšta. Jo suvedžiotojų ar papirkusių intelektualų, elitistų klastingai balsai tebedrumsčia orą. Pasiklausykim jų, atremkim juos:

1. *Soroso Lietuvai dosniai žeriami milijonai įgalino šimtus lietuvių humanitarų, mokslininkų, menininkų, autorių, teatro, studentų, politikų, administratorių pasitobulinti užsienyje, praturtinti Lietuvą savo nauja patirtimi.*

Ar nežinome, kad Vakarų universitetai, institutai, teatrai, etc. yra kosmopolitizmo ir liberalizmo lizdai? Tie šimtai grįžo Lietuvon apkrėsti. Tam tikslui negaila milijonų.

2. *Soroso finansuojama "Atviros Lietuvos" (A.L.) knygų programa padėjo bent daliai užpildyti okupacijos paliktą klaidingą tuštumą. Toje programoje randame daugelį tada uždraustųjų autorių: Rytų Europos išsivadavimą reikšmingai paveikusius Česlovą Milošą ir Leszek'ą Kolakowskį; žymiąją totalitarizmo kritikę Hannah Arendt, katalikus Kurt'ą Wuchter'į ir Arno Anzenbacherį; stambią Šv. Augustino biografiją; liberalus (taip), konservatorius (net), egzistencialistus, strukturalistus, postmodernistus, etc., etc. Ši programa remiasi ištikimimu, kad lietuvių tauta po pusės šimtmečio izoliatoriuje nenori pasilikti bet kokiame monolitiniame narve ir yra pakankamai subrendusi susitikti su pasaulio idėjinę įvairove atviroje visuomenėje.*

Visose "A.L." programos knygose knibžda libkosmopolitizmo bacilos. Katalikų autoriai joje tėra figos puslapiai; be to, ir jie tik paviršiumi katalikai. O iškreipta katalikybė gali

būti pavojinga (2-sis Vatikanas, kai kurios Jono Pauliaus II-jo idėjos). Pagaliau, nepamirškite, kiek kosmopolitizmo slypi pačioje Evangelijoje. Mes nedvejodami izoliuojame vaikus nuo nuodingo maisto, bet nedrįstame apsaugoti tautiečių nuo pragištingų idėjų. Jei tauta būtų tokia "subrendusi", jos nebūtų įmanoma taip lengvai suvedžioti - tik prisiminkime santaristo prezidento Adamkaus dartinį populiarumą Lietuvoje.

3. *Petras Dirgėla ir Zigmąs Zinkevičius yra geranoriški patriotai. Tačiau ne mažesni patriotai yra su jais kai kuriais klausimais nesutinkantys Meilė Lukšienė, Darius Kuolys ir daugelis kitų šviesių lietuvių. Valdas Adamkus tikrai ne menkesnis patriotas už Vilių Bražėną, nors jų "patriotizmai" (ačiū Dievui) labai skirtingi. Lietuviškojo, kaip ir bet kurio "patriotizmo", neįmanoma išprausti į standartinio riestainio pavidalo dėžutę.*

Beformis patriotizmas be tiksliai apibrėžto ideologinio profilio tėra patriotizmo karikatūra. Kaip įtikinančiai išguldė Vilius Bražėnas, tikras patriotizmas visad sutampa su JAV-joje veikiančios "John Birch Society" nuostatomis.

Štai mano kuklus pasiūlymas. Kadangi lietuviai vieni patys nesugeba susidoroti su libkosmosizmu "Trojos arkliu", mums verkiant reikia sąjungininkų. Kur jie? O kas gi Lietuvos pašonėje be ceremonijų išgujo Soroso kromelį? Baltarusijos vado Aleksandro Lukašenkos dėka, jo šalis šiandien laisva nuo sorosiškų nuodų. Jo bendraminčių organizacijų yra ir Rusijoje ("Rusų Jaunimas", "Rusų Tautinė Vienybė", "Atmintis"). Be abejo, mūsų nuomonės daug kur skiriasi, bet mes turime bendrauti ten, kur mūsų interesai sutampa. Panašių sambūrių yra ir Vakaruose. Galiausiai, nepamirškime kovingųjų JAV milicijų, atsisakančių vergauti klastingiesiems Washingtono libdemglobalistams.

*Kovingai,
Algirdas Landsbergis*

Kad būtumėte išgirsti!

Kasdieniniame gyvenime susiduriame su įvairiomis problemomis, kurios nėra ypač didelės, bet mums labai svarbios. Pvz., iš valyklos parsinešime sugadintą suknelę ar kostiumą, kirpykloje buvo pakenkta plaukams, automechanikas "nutaisė" automobilį ir t. t. Skųstis ir būti išklausytam yra paprastas ir jį patenkinantis būdas, bet daugelis žmonių pasirenka du neefektingus kelius: arba tyli ir nieko nesako, arba rėkia ir grasina teismu. Abu šie skundo būdai jokios naudos neatneša.

Žmonės gali skųstis ir būti išklausyti, nes vis daugiau verslo įstaigų elgiasi su savo klientais teisingai, mandagiai ir stengiasi jų nusiskundimus patenkinti. Bet susiduriama su sunkumais, kai kreipiamasi į žemesnio rango tarnautojus, kurie nėra patenkinti savo viršininkų liberaliu požiūriu ir kliento reikalus ir dėl to gal nepalankiai žiūri į besiskundžiančius, kadangi šie tuos žemesnio rango tarnautojus aprėkia, nors tai ir ne jų kaltė. Skundžiantis reikia turėti mintyje, ar per daug nereikalaujame.

Yra keturi veiksniai, kurie turi įtakos, ar gausite teigiamą atsakymą, ar visai jo negausite:

1. kaip didelis ir svarbus yra dalykas, dėl kurio skundžiatės;

2. koks yra žmogaus, ar firmos išpareigojimas laikytis savo nuostatų (juo jis didesnis, tuo mažiau turite galimybių įtikinti jį, kad savo nusistatymą pakeistų);

3. būdas, kaip skundžiatės. Labai svarbu skųstis išmintingai ir nuoširdžiai. Didelės įtakos daro aiškiai pateiktas ir surašytas skundas;

4. kiek kartų skundžiamasi. Viena vertus, dažnas pakartotinis skundas gali būti neefektingas, kita vertus, gali būti ir labai paveiklus, atsižvelgiant į kitus dalykus. Dėl to nereikia vengti pasiskųsti žodžiu, o paskui ir raštu.

Yra skirtingos nuomonės, nuo ko pradėti skųstis: ar nuo aukščiausio firmos tarnautojo, ar nuo padavėjo, su kuriuo turėjote reikalų, ar jo viršininko. Vieni sako, kad reikėtų pradėti

nuo viršininkų, kiti - nuo apačios, nes skundą viršininkai siųs žemesnio rango tarnautojui, su kuriuo turėjote reikalų. Taip pat galvojama, kad reikėtų duoti galimybę žemesnio rango tarnautojui, pvz., pardavėjui, pataisyti padarytą klaidą. Rekomenduojama pradžioje aiškintis žodžiu, o ne rašyti skundą, nes taip reikalą galite greičiau išspręsti sau palankia linkme. Bet, jei nesate patenkintas sprendimu, kreipkitės į viceprezidentą klientų reikalams, ar į panašų postą užimantį asmenį, prieš kreipdamiesi į patį aukščiausią - prezidentą.

Norėdami sėkmingai pasiskųsti, atkreipkite dėmesį į šiuos dalykus:

1. gerai išaiškinkite problemą. Pirmą negu pakelsite telefono ragelį ar pradėsite rašyti skundą, susirinkite visus raštiškus duomenis ir logiškai išdėstykite skundą;

2. rašykite ir kalbėkite ramiai. Kai būsite pasiruošęs kalbėti telefonu ar rašyti laišką, darykite tai šaltai, ramiai, be emocijų, paaiškinkite, kodėl esate nepatenkintas ir ką norėtumėte, kad firma ar krautuvė jums padarytų, pataisytų klaidą. Sužinokite, kokia yra įmonės procedūra, stengiantis patenkinti klientus. Procedūrų yra įvairių. Nebūkite priešiški nusiteikęs, bet pastoviai ir ryžtingai siekite savo.

Nuo to, ką atsakys žmogus, su kuriuo kalbatės telefonu ar kuriam rašote, priklausys jūsų tolimesnis nusistatymas - arba būsite patenkintas, ar dar labiau supyksite. Jei asmuo, kuris kalbasi su jumis, rodo dėmesio ir pabrėžia, kad stengsis problemą išspręsti, jūs tikriausiai laikysitės tos bendrovės problemoms spręsti kelių. Antra vertus, jei asmuo, kuris kalbasi su jumis, bus jums visai abejingas, jūs galite supyksti, kalbėti netinkamai ir jūsų pastangos išspręsti problemą gali užtrukti ilgiau arba visai nepasisekti;

3. jūsų viltis išspręsti problemą turi būti išmintinga. Dauguma firmų nori patenkinti klientų norus, bet dažnai klientai

(nukelta į 4 spl.)

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožūra

Kur veda
Vėlinės

Esama švenčių, kurios akivaizdžiai paliečia visus - tiek neigiančius Aukščiausiojo buvimą, tiek atšalusius nuo tikėjimo ir užsimirusius buitims kasdienybėje, tiek tuos, kurie sekmadieniais nuoširdžiai susikaupę ir atsidėję maldai nuolat regimi savosiose, kad ir kiek retėjančiose, parapijose. Nėra abejonės, tos šventinės dienos yra ypatingos - jos paveikia neįg tuščiame kambaryje suskambėjusi įtempta styga: negali nepasiduoti garso įtaigai ir nuduoti, kad negirdėjai, likai abejingas, toliau gyventi taip, tarsi taip nieko ir nebūtum išgirdęs. Ir ne tik - *memento mori*. Ir ne tik - *carpe diem*.

Viena tų ypatingų dienų, kurias lietuviai nuo neįmatomos senovės atmena ir gerbia - Vėlinės, mirusiųjų atminimo diena. Išskirtinė lapkričio antroji pagal krikščioniškas tradicijas pradeda visą mėnesį, skirtą bendravimui su išėjusiais anapus. Beje, senieji istoriniai šaltiniai rudeninę mirusiųjų paminėjimo šventę vadindavo ilgėmis. Jos metu be kitų apeigų būdavo ruošiamos vaisės vėlėms kapinėse arba namie: apie tai byloja bemaž visi šešioliktojo - septynioliktojo amžiaus šaltiniai. Antieji papročiai, dar tebeturėję nepaneigiamą pagonybės liekanų, jau seniausiais yra išnykę. O kaip dabar atmename pasitraukusiuosius? Kiekviena netekties paliesta šeima per Vėlines išgyvena tarsi mistinę visuotinės vienybės jėgą: ji yra taip kartu kaip niekuomet anksčiau. Per Vėlines visiems atsiveria puikių progų ne patetiškai, bet itin intymiai pamąstyti ne vien apie fizinį žmogaus trapumą, laikinumą, bet ir savo paties paskirtį šioje žemėje.

Be abejonės, lapkričio antrąją pirmiausia atsimename savuosius: mirusius gimines, draugus, kaimynus, tačiau tądien daugelis trokšta uždegti žvakutę ir ant kurio nors mielesnio širdžiai tautiečio kapo. Vilniaus Rasų kapinėse per Vėlines ištisi žvakių ir žvakučių miškai liepsnodavo ir tebeliepsnoja ant Jono Basanavičiaus, Mikalojaus Konstantino Čiurlionio, Balio Sruogos, savanorių, paguldžiusių galvas už jauną tėvynę 1918-1920 m., ir daugelio vargiai suskaičiuojamų garbių lietuvių kapų. Pasaulyje likimo išsklaidyti lietuviai tądien tarsi išgyvena visuotinę sielų bendrystę, pamiršta, kas juos skiria, trikdo, priešina, o prisimena, kas juos kuria ir sieja - kaip šeimą, kaip tautą, kaip bendrą žemišką likimą.

Vytenis Rimkus

Atsiminimai

4

Šiaulių gimnazija ir rezistencija

(Keli fragmentai)

* * *

Atšvęsta Šiaulių gimnazijos 140-ties metų sukaktis. Iš spaudos išėjo J. Krivicko parašyta jos istorija. Ir vis tik vienas jos gyvenimo puslapis tebeslypi tamsoje, mažai, labai mažai ką apie jį nežinome. Turiu galvą 1940-1950-tuosius metus, gimnazijos dalyvavimą rezistencijoje, su ta veikla susijusius įvykius, praradimus ir auksus. Be abejo, tai ateities uždavinys. Aš buvau tais metais gimnazijos mokiniu, man teko dalyvauti ne tik viešojoje, bet ir pogrindžio veikloje. Šis atsiminimų pluoštelis - tai tik vienas mano gimnazijos, Šiaulių miesto, o gal ir Lietuvos tų metų istorijos puslapis. Tarp nežinomų ir užmirštų vardų paminimi ir plačiai žinomi visuomenės ir kultūros veikėjai, atstovai.

...Pirmieji pokario metai. Renkamės į gimnazijos IV-ąją klasę, ūgtelėje, tačiau ne visi. Kažkur kaimuose, miškuose vyksta aršūs mūšiai, vieni kitiems pasakojame įvairiausius epizodus, neretai fantazuojama. Tačiau, žiūrėk, vienas kitas moksleivis ir dingsta - tai išvežamas su tėvais, tai nežinia kur. Vyksta įvairios stichinės pasipriešinimo akcijos: tai neateiname į Užgavėnes ir Vasario 16-osios dienų pamokas, tai nupiečiama trispalvė, tai dar kokios gimnazistinės išdaigos, deja, neretai liūdnei besibaigiančios.

Buvau bene šeštoje klasėje (apie 1946-sius metus), pas mane į butą (gyvenau tada pas Misiulius Lauko, dabar Žemaitės gatvėje) atėjo paralelinės VIa klasės gimnazistas Algirdas Čekanauskas. Žinojau, kad jis yra eiguolio sūnus nuo Jusaičių (tarp Bazi-

“Bažnyčia turėtų aktyviau skelbti krikščioniškas vertybes”

Su Vilniaus kunigų seminarijos rektoriumi dr. Hans F. Fischeriu kalbasi “Darbininko” redaktorius Julius Keleras

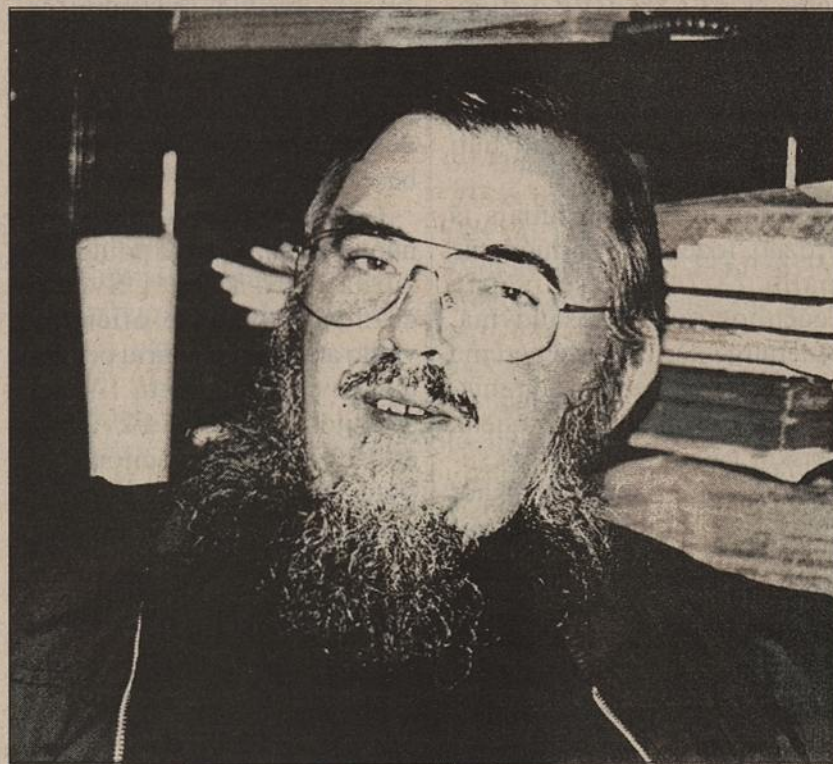
* * *

Julius Keleras: Visų pirma leiskite Jus pasveikinti atvykusį į lietuviškos spaudos židinį - *Darbininko* redakciją. Labai ačiū, kad sutikote pasišnekėti. Bus įdomu išgirsti Jūsų nuomonę įvairiais klausimais. Pirmiausia gal pradėkime nuo pasakojimo apie save. *Darbininko* skaitytojams bus įdomu sužinoti apie Jus - iš kur Jūs kilęs, kokius mokslus baigęs, kokie teologai ir filosofai formavo Jūsų pasaulėžiūrą.

Hans F. Fischer: Gimiau 1946-ais metais Vokietijoje, Tiuringijos pasienyje su Eseno žeme Saksonija. Ten yra tokia katalikų enklavė, vadinama *Eichsfeld*, t. y. *Ažuolo laukas*, kur daugiau kaip 90 % gyventojų yra katalikai. Ten baigia gimnaziją 1965 m., po to pradėjau studijuoti slavistiką ir anglistiką Leipzigo universitete. Reikia pasakyti, kad kaip tik Leipzige, katalikų studentų klebonijoje, atradau savo tikėjimą, savo pašaukimą. Iškart po antrų metų man buvo aišku, kad nenoriu tapti mokytoju, bet kunigu. Važiavau tada į Erfurtą, Tiuringijos sostinę, kur buvo vienintelė Rytų Vokietijos kunigų seminarija, ir klausiau patarimo bibliotikos profesoriaus, gerai žinomo Naujojo Testamento mokslininko profesorius Schulmann. Šis sakė: “Žinot, yra blogai ką nors pradėti ir nebaigti, tad baikit pirmą studijas, o jeigu tikrai galvojat, kad esat pašauktas, tada dar laikas vėliau ateis”. Esu jam labai dėkingas už šį patarimą. Kadangi dar daug galėjau sukaupiti tokio gyvenimo patyrimo. Galiau pasakyti, kad kai aš baigiau gimnaziją - mano klasė buvo iš berniukų - maždaug šeši ar septyni nutarė stoti į kunigų seminariją. Tada man tapo aišku - jeigu šie žmonės stoja į kunigų seminariją, mano vieta jokių būdu negali būti tenai. Jie buvo tokie keistuliai, kad su jais nieko bendro nenorėjau turėti. Faktiškai aš, studijuodamas slavistiką Leipzige, suradau savo kelią. Jau labiau, kad studentų kapelionu tada buvo tos kongregacijos, kuriai dabar priklausau - Šv. Pilypo Nero oratorijos - kunigai. Jų dėka aš suradau kelią į šią kongregaciją, tačiau ne propagandos, bet jų gyve-

nimo būdo dėka. Jie tikrai ir gyveno tuo, ką pamokslavo. Paskui dirbau dar vienerius metus mokytoju vienoj mažoj mokykloj. Darbas buvo labai įdomus, kadangi... niekas iš Bažnyčios nežinojo, kokiais metodais valstybė mėgina įtakoti vaikus. Ir dėl to faktiškai tie vieneri metai toje mokykloje irgi buvo tokiu bandymu sužinoti jų metodus, kad geriau galėtume jiems pasipriešinti. Paskui įstojau į Šv. Pilypo Nero oratoriją, po vienerių metų noviciato pradėjau studijuoti teologiją Erfurto kunigų seminarijoje. 1978 m. balandžio 9 d. buvau išventintas kunigu ir nuo to laiko dirbau Leipzigo Švenčiausios Mergelės Marijos parapijoje įvairiose pareigose, kadangi tai yra oratorijos parapija. Dar norėčiau pasakyti, kad būdamas pastoracinėje seminarijoje, po teologijos, pradėjau mokytis lietuvių kalbą iš rusiškai parašyto vadovėlio “Učebnik ruskogo jazika”. Atsimenu, kai Vilniuje teiravausi vadovėlio, tai knygyne man atsakė: “začem vam? (kam jums reikia - rusų k.)”. Kelis kartus pradėjau ir niekaip negalėjau prisėsti prie jo, kol nenutariau: dabar pradėkim kiekvieną dieną tuo pačiu laiku, po pusantros valandos, išskyrus šeštadienį ir sekmadienį. Ir kai truputį pramokau, pradėjau klausyti radijo reportažų. Aš domiuosi sportu, ypač mėgstu klausyti sporto reportažų, kadangi niekas taip greitai nekalbą, kaip sporto reporteriai. Kita vertus, pirmas kontaktas su Lietuva atsirado jau 70-ųjų metų pradžioje, kai mes iš katalikų klebonijos organizavom susitikimus katalikų studentams iš Rytų Europos. Berods, 1969-tais ar 1970-tais atvyko pirmas studentas iš Lietuvos, tuomet ir atsirado kontaktas. Aš pirmą kartą Lietuvoje buvau 1972 m., bet šita kelionė beveik jokio įspūdžio man nepadarė. 1976 m., kuomet lankiausi antrą kartą, kelionė paliko man labai didelį įspūdį, suradau daugybę draugų, kuriuos iki šiol dar turiu - ypač norėčiau paminėti Leoną Petravičių bičiulį germanistą, I. Talmantienę, menininkę, tapytoją, dirbančią Čiurlionio gimnazijoje. Jie su-

pažindino mane su Tėvu Jonu Lario, jėzuitu, kuris tada padarė man labai didelį poveikį mano apsisprendimui tapti kunigu, taip pat tą apsisprendimą įtaikojo ir vienas kunigas iš mano

Vilniaus Kunigų seminarijos rektorius dr. Hans F. Fischer

J. Kelero nuotr.

kongregacijos bei vienas kunigas iš Čekijos. Tai buvo tie trys žmonės, kurie ir patraukė mane prie kunigystės. Kadangi moku daug kalbų, buvau prašytas dirbti Rytų Vokietijos vyskupų konferencijos komisijoje justicijos klausimams. Tai buvo labai įdomus darbas, kadangi galima įsivaizduoti, kaip mieliai komunistinė valdžia žiūrėjo į komisiją, kurios uždavinys užsiimti žmogaus teisių klausimais! Ryšium su tuo taip pat dalyvavau 1988-1989-ųjų metų Bazelio krikščionių suvažiavimo pasirengimo komitete, paskui ir jų darbuose. Tada archyvuose susipažinau su Lietuvos bažnyčios atstovais, buvau darbo grupėje, kur buvo pakviestas dabartinis Prahos sufraganas V. Mali, kunigas, iš kurio komunistai buvo atėmę darbo leidimą. Mūsų darbo grupei vadovavo pastoriai iš Danijos, o Malio vietoje atvažiavo čekų kolaborantas. Aš tada labai supykau, nes jisai pradėjo elgtis lyg tai nieko nebūtų buvę, o aš sakiau, atleiskit, pakviestas visiškai kitoks žmogus, norėčiau išgirsti pasiaiškinimą. Bet jis bandė elgtis lyg niekur nieko.

Saksonijos-Leipzigo lietuviai prašė mane tapti jų sielovadu, tada pirmąjį sykį ir kontaktavau su vyskupu Baltakiu. Su jo pagalba gavome mišiolų ir skaitinių, dalykų, kurių Rytų Vokietijoje nebuvo įmanoma gauti. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, vėl lankiausi Lietuvoje - 1991 metais, po sausio įvykių. Tuomet Saksonijos seimas nusiuntė delegaciją į Pabaltijį dalyvauti nepriklausomybės judėjime ir aš buvau paprašytas dalyvauti šioje kelionėje kaip vertėjas “specialistas”... Tada vasarą sužinojom apie arkivysk. Bačkio planą įrengti labdaros valgyklą, ir aš pradėjau rinkti pinigų savo parapijoje ir savo draugų tarpe. Kai buvo surinkti pirmieji 20 tūkst. markių, važiavau į Lietuvą perduoti tuos pinigus - tuomet ir įvyko pirmasis susitikimas su jo ekselencija ir iškart pamatėme, kad mūsų teologinė pozicija yra labai panaši, t. y. antrojo Vatikano susirinkimo dvasioje. Gana greitai arkivyskupas iškėlė klausimą, ar nebūtų imanoma dėstyti ką tik atkurtoje Vilniaus kunigų seminarijoje.

(nukelta į 8 psl.)

mano amžiaus jaunuolių ieškojo būdų ir formų įsijungti į tautos kovą už laisvę. Buvo sutarta, kad įkursiu ir vadovausiu pagalbos ir ryšių punktui. Svarbiausia užduotis - priimti korespondenciją ir ją perduoti toliau. Tam buvo sutarti slaptažodžiai. Korespondencija turėjusi būti banderolė, įkepta į duonos kepalą. Dviejų savaitių laikotarpyje neatsiėmus pašto, aš turėjau paketą išimti, perskaityti, kaip galima daugiau įsiminti ir sunaikinti.

Po šio susitikimo pradėjau atidžiai stebėti savo klasės draugus, kas galėtų dalyvauti mūsų organizacijoje. Pirmiausia žvilgsnis krypo į kaimiečius. Buvo sudaryta trejų žmonių sistema, kad kiekvienas dalyvis nežinotų daugiau kaip dviejų savo grandinės dalyvių - vieno žemesnio ir vieno aukštesnio. Vienas kitą turėjome žinoti slapyvardžiais: mano trejukė pasirinko Paleckio, Gedvilo ir Sniečkaus slapyvardžius, aš tapau Paleckiu. Deja, nebegaliu atsiminti, kam buvo suteikti kiti vardai, vis tik mes buvome taip artimai pažįstami, kad slapyvardžiai egzistavo tik tolimesniame bendravime. Beje, ši sistema labai pasiteisino, nes tik viena iš organizacijos atšakų buvo išaiškinta, dalyviai areštuoti ir nuteisti.

Labai sunkus uždavinys buvo materialinė parama partizanams. Visi gyvenome labai skurdžiai, menkai valgydavome, neturėjome nei pinigų, nei ko kito. Ir vis tik šio to gaudavome. Prisipažinau mamai, ir ji davė 100 rublių, taip ir buvo pažymėta jos auka Egles slapyvardžiu mašinraščiu atspausdintame partizanų laikraštyje. Buvo ir kitų smulkesnių paaukojimų - o savo ruožtu visa tai vis tik plėtė dalyvių ratą, tuo pačiu didėjo ir pavojai.

1947-1948-ji metai buvo patys intensyviausi mūsų veikloje. Be sutrikimų funkcionavo paštas, plėtėsi “trejukės”, teko atlikti įvairių užduočių, kartais pavojingų netikėčiams. Viena iš tokių - būtina gauti vaistų sunkiai sergančiam džiuvai ir dar sužeistam partizanui. Aš - septyniolikmetis-aštuoniolikmetis paauglys, neturėjęs pažinčių “suaugusiųjų” aplinkoje, virpėdamas ir drebėdamas kreipiausi į jauną gydytoją Gražvydą Murkaitę. Murkų namuose man

(nukelta į 4 psl.)

■ Kitais metais valstybės gynybai Latvija skirs vėl mažiau lėšų nei Lietuva ir Estija. Lietuva 2000 metais gynybai planuoja skirti 1,8% BVP, Estija - 1,6%, o Latvija - 1,06%. Tačiau ši suma, pasak Latvijos gynybos ministro Girts Kristovskio, nagrinėjant biudžetą gali būti pakeista.

■ Remiantis pranešimais iš Grozno, federalinė kariuomenė spalio 23-24 d. tęsė įvairių Čečėnijos rajonų apšaudymą. Federalinė kariuomenė perėmė Ingušijos ir Čečėnijos administracinės sienos kontrolę - siena visiškai uždaryta, todėl čia susikaupė daug pabėgėlių. Anot Rusijos Federacijos Federalinio saugumo tarnybos, padidintų saugumo zonos stiprinimo priemonių imtasi, be kita ko, ir todėl, kad kartu su pabėgėliais iš Čečėnijos į Ingušiją pasitraukia banditai ir teroristai.

■ Rusijos Valstybės Dūmos pirmininkas Genadij Selezniiov mano, kad šiandien nei JAV, nei NATO šalys "neturi moralinės teisės nurodinėti Rusiją, kaip jai reikia spręsti aštrų konfliktą Šiaurės Kaukaze". Taip jis komentavo JAV valstybės sekretorės pavaduotojo Strobo Talbott pareiškimą, kuriame šis Rusijai rekomendavo imtis būtinų priemonių konflikto Čečėnijoje sureguliuvimui politiniais būdais. Pirmininkas priminė, kad pačios JAV "šių metų pavasarį kažkodėl nesiėmė politinio situacijos Jugoslavijoje sureguliuavimo". Pasak G. Selezniovo, Rusija yra pasirengusi pradėti derybas "su visais, kas pripažįsta, jog Čečėnija yra Rusijos Federacijos sudėtyje ir vadovaujasi jos įstatymais, bei kas nepritaria terorizmui, kaip savo politinių tikslų įgyvendinimo priemonei". Jis pabrėžė, kad federalinių pajėgų veiksmams Čečėnijoje nevirsija jokių tarptautinių humanitarinių normų ir principų.

■ JAV valstybės sekretorė Madeleine Albright spalio 23 d. pareiškė, jog ji yra labai susirūpinusi dėl padėties Čečėnijoje ir apie tai ketina kalbėtis su Rusijos užsienio reikalų ministru Igoriu Ivanovu. Pasak Albright, didelį susirūpinimą kelia paskutinių dienų įvykiai Čečėnijoje, kai Grozną apšaudžius raketomis, žuvo dešimtys civilių gyventojų.

Švedija: pramanai ir tikrovė

Marija Kulčinskaitė

Prieš šimtmetį Švedija buvo labai neturtinga šalis. Dabar tai viena iš turtingiausių pasaulio valstybių.

Apie šią Šiaurės valstybę galima išgirsti įvairių pasakojimų, bet patys populiariausi yra du mitai. Pirmasis - Švedijoje idealiai derinamas kapitalizmas ir socializmas. Antrasis - ekonominė gerovė sukėlė daug problemų.

Kiekvienas, artimiau susipažinęs su Švedijos gyvenimu, pasakys, kad abu mitai - pramanas. Lietuvos ir kitų Rytų Europos šalių žmonės neišsivaduoja gyvenimo Vakarų valstybėse.

Galimas daiktas, kad tokią nuomonę suformavo politikai ir žurnalistai, kurie į Švediją dažniau atvykdavo oficialaus vizito ar sudaryti įvairių bendradarbiavimo projektų. Aišku, Švedijos vyriausybės kvietimu atvykusios delegacijos rodyta tik paradinė gyvenimo pusė, pasakota apie pasiekimus - apie problemas ir trūkumus beveik neužsiminta. Lietuvos politikai ir žurnalistai, grįžę namo, rašydavo straipsnius antrašte "Ar seksime švedų pavyzdžiu" ir pan. Tai kodėl Lietuvos Vyriausybė nepradeda dirbti pagal švediską modelį...

Trūksta objektyvios informacijos

Ar šie mitai yra tokie žalingi, kad juos reikėtų griauti? Stereotipinis mąstymas neatspindi realybės. Kad žmonės neišgalvotų to, ko nėra, reikia objektyvios informacijos ir lietuviams, ir švedams.

Kodėl daugelis mano, kad Švedijoje visi turi pinigų? Šalyje už vidutinį mėnesio atlyginimą galima nusipirkti būtiniausių prekių, bet neįmanoma įsigyti normalios mašinos ar namo. Ir čia reikia mokėti didelius pajamų mokesčius, grąžinti pasikolas.

Populiari laikraščio "Blekinge Lans Tidningen" žurnalistė Inga-Lena Fišer paskelbė straipsnį antrašte "Kaip aš rinkau braškes Lenkijoje", kuriame šaipomasi iš švedų, manančių, kad Lenkija yra skurdi šalis, joje žmonės badauja ir uždirba taip mažai, kad negali nusipirkti net būtiniausių drabužių. Dauguma švedų girdėjo apie ekonominę Lenkijos pakilimą. Tačiau jiems sunku suvokti, kad iš 40 mln. lenkų 8 mln. (beveik tiek, kiek Švedijoje yra gyventojų) gauna didžiules pajamas, apie kurias daugelis švedų net nesvajoja! Lenkai statosi vilas, važinėja brangiomis mašinomis, atostogauja Pietų šalyse. "Jei Lenkijos ekonomi-

ka sparčiai vystysis, tai mes, švedai, greitai turėsime važiuoti uždarbiauti", - rašo Inga-Lena Fišer.

Užmiršti senus stereotipus reikia visiems. Šią mintį iliustruoja straipsnis, paskelbtas

1999 m. spalio 7 d. prezidentui Valdui Adamkui (deš.) skiriamuosius raštus įteikė naujas Švedijos ambasadorius Vilniuje Jan Palmstierna (kair.) G. Glinskio (ELTA) nuotr.

1997 m. kovą "Blekinge Lans Tidningen" laikraštyje. Jame rašoma apie mergaitę, kuriai buvo reikalinga Švedijos gydytojų pagalba. Karlskronoje pradėta pinigų rinkimo akcija. Vienos mokyklos mokiniai (dovė pinigų operacijai) žurnalistinei sakė: "Tai neteisinga. Kodėl mergaitė turi mirti tik dėl to, kad Lietuvoje nėra gerų gydytojų". Gal švedai įsivaizduoja, kad Lietuvoje dar gili senovė, o lietuviai tebemedžioja vilkus.

1994 m. mano vyras tris mėnesius dirbo Lietuvoje. Grįžęs namo, maloniai išpūdziais dalijosi su draugais. Patiko pigesnis ir skanesnis lietuviškas alus, mėsos gaminiai, puikus šampanas, degtinė, šokoladas, jogurtai, geras aptarnavimas restoranuose ir kavinėse. Daugelis švedų stebėjosi, kaip Lietuvoje gali būti geriau nei Švedijoje.

Panašią istoriją pasakojo kitas švedas apie Latviją. Pakarėjo šalies ir jos sostinės grožis. Dauguma švedų negali patikėti, kad Latvijoje tikrai gražu. Sunkiai atsisakome senų nuostatų.

Populiarūs mitai ir tikrovė

Tik patys lietuviai gali nuspręsti, ar "švediškas socializmas" priimtinas Lietuvai. Prieš nusprendžiant reikia gerai pamąstyti. "Švediško socializmo" sąvoka apima ne tik ypatingą politiką ir ekonomikos sąrangą,

bet ir savitą mentalitetą. Be to, kiekviena tauta turi istoriją. Kas priimtina vieniems, gali visiškai netikti kitiems.

Pokomunistinėse šalyse atsirado mitų apie aukštą švedų išsilavinimą, kultūrą, dvasingumą, vyrų galantiškumą, politikų sąžiningumą ir nepaperka-

tosios mokyklos diplomą. Tokių pavyzdžių galima pateikti daugiau, būtent: Mona Salin (premjero pavaduotoja) ir Ingvara Karlsona (1995 m. kandidatavo į premjero postą, dabar yra Europos Sąjungos socialdemokratų pirmininkė ir ekonominio vystymosi ministro) nebaigusios net gimnazijos. Buvęs Švedijos švietimo ministras Ilva Juhanson baigė tik devynias klases, dabartinis Švedijos premjeras - du technikos mokyklos kursus. Dauguma švedų įsitikinę, kad universiteto ar kitos aukštosios mokyklos diplomai nebūtinai. Svarbiausia - žmogaus politinė ar profesinė patirtis.

Apmokestinamos didesnės dovanos

Pagyvenus Švedijoje aiškėja, kad aukštas gyvenimo lygis - taip pat prasimanymas. Švedija iki šiol išlieka šalimi, turinčia pačią mažiausią perkamąją galią Europoje - tik Graikijoje ir Portugalijoje dar prasčiau. Tokia padėtis lemia didelį pajamų mokestis ir brangus pragyvenimas.

Švedijoje viskas brangu: duona kainuoja 15-20 Kr, mėsa - 60-220 Kr, sūris - 60-180 Kr, butelis degtinės - 250-350 Kr, bilietas į teatrą - 200-1000 Kr, plaukų kirpimas - 250-350 Kr, vizitas pas gydytoją - 100-200 Kr. Vidutinė keturių asmenų švedų šeima maistui per mėnesį išleidžia 4-7 tūkst. Kr (jei žmona iš Lietuvos, Latvijos, Lenkijos ar Rusijos, galima pra-

gyventi už 3-3,5 tūkst. Kr). Švedijoje ypač brangūs maisto produktai, pvz., vištiena tris kartus brangesnė negu JAV, duona - keturis kartus, alus dešimt kartų brangesnis negu Anglijoje. Didelę atlyginimo dalį švedai išleidžia mokesčiams už butą. Pavyzdžiui, vieno kambario buto išlaikymas kainuoja 3-3,5 tūkst. Kr, didesnio buto - 4-6,5 tūkst. Kr.

Švedai niekada neužmiršta mokesčių. Šalyje apmokestinamas visas kilnojamas turas: televizorius, radijo imtuvai, automobilis, jachta, vasarnamis, namas, net brangi dovana. Pridedamosios vertės (25%) ir pajamų mokestis (30%) - didžiausias Europoje.

Švedijos ekonomikos specialistas Per-Martin Mejerison tvirtina: "Valstybės mokesčių politika yra viena iš ekonominio sąstingio priežasčių. Mažą perkamąją galią lemia nedideli atlyginimai ir mokesčių sistema, "praryjanti" dalį pajamų. Tokia padėtis trukdo ekonominiams šalies vystymuisi".

Konservatoriai, liberalai ir krikščionys demokratai reikalauja mažinti mokesčius, bet valdančioji socialdemokratų partija dar neturi konkrečios mokesčių mažinimo programos. Kairioji Švedijos komunistų partija reikalauja "atimti ir padalyti", t. y. dar labiau didinti mokesčius. Tokios nuomonės laikosi ir daugelis švedų. Jie įsitikinę, kad tik didžiuliai pajamų mokesčiai užtikrina aukštą gyvenimo lygį.

Kad būtumėte išgirsti!

(atkelta iš 2 psl.)

turi visiškai nerealias viltis, siekiami tuos norus patenkinti;

4. nenustokite bandyti. Jei jūsų viltys yra nuosaikios, bet vis tiek į jūsų pageidavimus išspręsti problemą nekreipiama dėmesio, tada greičiausiai darysite tolimesnius žingsnius. Tada bandykite kreiptis į kokį specifinį asmenį, bet ne į apibendrintą sąvoką, pvz., "consumer services". Jei dar nepasisektų pasiekti tikslo, jums tada reiktų kreiptis į ką nors už firmos ribų. Bet rinkitės protingai. Pvz., Better Business Bureau niekada nesprenžia skundų, o jūsų "attorney general" įstaiga gali padėti, jei jūsų problema yra tokia, į kurios sprendimą jie norėtų įsivelti, pvz., problema su kontraktoriaus leidimu.

Jūs galite kreiptis į "small claims" teismą, ar į advokatą, kuris specializuojasi tokiuose reikaluose. Bet atmintinė, kad abu šie keliai kainuos jums pinigų, gali užsistėti ir, nepaisant viso to, vis tiek galite nieko nelaimėti, arba laimėti, tik nieko negauti.

Būtų naudinga įsigyti "The

Consumer Information Center's Resource Handbook", leidžiamą US General Services Administration. Ja galima gauti nemokamai, paskambinus 800-878-3256. Yra keli kiti naudingi leidiniai šiam reikalui: David Horowitz's "Fight Back and Don't Get Ripped Off" ir Stephen A. Newman ir Nancy Kramer's "Getting What You Deserve: A Handbook for the Assertive Consumer".

JAV-LB Krašto valdybos Socialinių Reikalų Taryba

Parengė B. Jasaitienė ir A. Šmulkštienė

Naudotasi "Chicago Tribune" (1999.7.21) medžiaga

Statomi nauji ir tvirtinami seni tiltai

Lapkričio pradžioje bus pradėtas remontuoti tiltas per Nemuną ties Merkinė. Tiltas remontas užtruks iki kitų metų liepos 15 d. Kelininkai turės pakeisti visą tilto perdangą. Numatyta išleisti apie 4 mln. litų.

Lietuvos aidas

Vytenis Rimkus

Atsiminimai

4

(atkelta iš 3 psl.)

tekdamo lankytis, bet tuo metu buvo areštuota vyriausioji jų dukterė, mergaičių gimnazijos mokytoja Rūta, įtampa dvelkė jų namuose, bet ir man nebuvo kitos išeities. Gydytoja tyliai išklaušė, nieko neklausinėjo ir po kelių dienų įteikė man vaistų paketėlį. Ar toliau jis atliko savo vaidmenį - nežinau, bet ryšininkei buvo perduotas. Dar kartą į G. Murkaitę teko kreiptis, kad vienam žmogui būtų išduotas keliom dienom nedarbingumo lapelis. Nepamenu to žmogaus pavardės, tik atsimenu, kad tai buvęs mėsos kombinato darbuotojas, buvęs išvykoje pagrindinio reikalais. Kai pagalvoji, kaip rizikavo gydytoja - bet ir ši prašymą ji atliko neklaušinėdama. (Murkaitės - žinomo pedagogo, vadovėlių autoriaus Jono Murkos dukterys.) 1948 m. gegužės mėnesį Murkų šeima buvo išvežamųjų sąrašuose, bet laiku pasitraukė. Tik jauniausioji iš jų - Danutė Murkaitė buvo išvežta jau iš Dailės instituto. Vėliau slapta grįžo, iškėję už architekto Umbraso, baigė dailės institutą, deja, anksti mirė.

Kartą buvo gauta žinia, kad toks ir toks pagrindinio dalyvis (pagal kitas veiklos grandis) pastebėtas girtuokliaujantis, keliąs didelį pavojų slaptumui, būtina jį įspėti, kad jeigu ir toliau taip elgsis, gali būti net sunaikintas. Ir taip slaptazodžio dėka susitikome, o

tai pasirodė besas pagyvenęs žmogus, su aukštuoju mokslu, agronomas ar veterinaras. Man jis pasirodė pavargęs, išsekęs, itin pesimistiškai nusiteikęs. Pasakiau, kas man buvo liepta, visa tai jis išklaušė tyliai, nesiaiškindamas, neprotestuodamas. Ir vis tik, kaip dabar pagalvoju, situacija itin savotiška: paauglys skaito pamokslą, skelbia vos ne verdiktą pagyvenusiam žmogui. Tokie tad buvo laikai.

Paralelinę ryšių liniją organizuoti sutarėme su klasės draugu Pranu Barakausku. Suvedžiau su ryšininke, ir jie veikė savistoviai. Vieną kartą Barakauskas nusiskundė, kad ryšininke atėjusi su 8-10 metų sūnumi. Taip gi negalima! Kokia tai konspiracija? Tuo klausimu teko man kalbėti vieno susitikimo metu su partizanų vadovais.

O toks susitikimas įvyko įžymią datą - komjaunimo trisdešimtmečio minėjimo dieną. Iš anksto susitarus, atvyko ryšininke ir mes abu patraukėme per miestą, išėjome į Radviliškio pusę. Ėjome per tam tikrą atstumą vienas nuo kito, vieškeliu (plento) į Radviliškį tada dar nebuvo), pasiekėme Šilėnus, perėjome pervažį ir tuoj už jos prasidėjo pelkėtas miškas. Priėjome kažkokį griovį, po to ėjome pagrioviu. Ryšininke švilptelėjo, kažkas atsiliėjo, pasirodė jaunas uniformuotas ir ginkluotas partizanas. Toliau jau vedė jis. Užuodžiau dūmų kvapą ir greitai pasiekėme stovyklą. Ruse no pora laužų, tiesiog ant žemės apsidengę rūbais gulėjo žmonės, keli sėdėjo, ant kelių pasidėję ginklus. Man prisistatė vyresnysis, nuėjome šiek tiek į nuošalę ir kelias valandas tarėmės įvairiausiais klausimais. Kalbėjau su pagyvenusiu žmogumi, jis buvo apsimintavęs kaklą, nežinau, ar tai nuo peršalimo, ar dėl sužiedimo. Savaiame suprantama, nei vardo, nei laipsnio vienas kito ne-

klausėme. Kaip pastebėjau, mus saugojo jaunas garbanotas vyras, taip pat uniformuotas.

Pagrindinė pokalbio tema - ryšių organizacija, pagalbos teikimas, konspiracijos problemos. Va čia padariau priekaištą dėl mažamečių vaikų įtraukimo į tą slaptą ir pavojingą veiklą. Dar pasiūliau atsakingiau ir realiau skelbti partizanų vadovybės įsakymus. Štai viename laikraščio numeryje buvo paskelbtas įsakymas visiems gyventojams naktį nepaleisti šunų, o nepaklusę bus baudžiami mirties bausme. Toks įsakymas negali būti nei plačiai žinomas, nei vykdomas, jo poveikis - visiškai neigiamas. Su ta pastaba pokalbio partneris visiškai sutiko. Buvo patarta pagrindinio dalyviams įsiterpti į komjaunimą, kitas struktūras, su kūryba (eilėrašiais, piešiniais) dalyvauti oficialioje spaudoje, konkursuose, vakaruose.

Stovyklavietė man pasirodė laikina, netoli nuo geležinkelio, girdėjosi traukinių dundėjimas. Po pasitarimo mane palydėjo iki miško pakraščio ir jau vienas grįžau į Šiaulius. Oras pabiuo, lino lyti, o miestą parėjau apsitaškęs purvu batus ir kelnes, namo nebeužsukau, o tiesiai nuskubau į dramos teatrą, kuriame mūsų jungtinių Berniukų ir Mergaičių gimnazijų choras turėjo atlikti meninę programą komjaunimo jubiliejais minėjime.

Šiaip taip su žolėmis apsitrynęs batus, įėjau į teatrą ir atsistoju choro bosų grupėje, ir gana vykusiai traukėme garsiąją kantatą apie Staliną. Tiksliai dabar negaliu pasakyti, bet, atrodo, kaip tik tuo sykiu chorui ir kantatai dirigavo Mergaičių gimnazijos muzikos mokytojas Pėželis. Prie būgno buvo pasodintas mūsų klasės muzikantas, jau begarsėjantis pianistas Jurgis Pocius.

(bus daugiau)

Sveikatos kertė

Geltligė (hepatitis)

“Hepat - hepar” - graikiškas žodis, reiškiantis kepenis. Geltligė, arba gelta (Hepatitis), - kepenų uždegimas. Priežastis - infekcija, dažniausiai sukelta viruso. Medicinai žinomi: hepatitas A, B, C, D ir E. Hepatito A virusas patenka į mūsų kūną per maistą ir gerimą. Jis sukelia temperatūrą, ligonis jaučiasi sergas, oda ir akys pagelsta, už tai ji ir vadinama geltlige. Liga trunka iki trijų savaičių. Kartais būna, ne taip jau retai, povirusinė depresija. Specifinio gydymo nereikia - tik būtinasis poilsis, lengvas maistas. Ligonis pasveiksta spontaniškai, dažniausiai be jokių rimtų pasekmių.

Hepatitis B, arba “serum hepatitis”, yra rimtesnė ir sunkesnė liga, kurią sukelia virusas B. Ji perduoda sergas ta liga asmuo per lytinius santykius ir kraują. Kai užkrėstas kraujas ar jo produktai per transfuzijas, injekcijas ar bet kokių kitų būdu patenka į sveiko žmogaus kraują, liga pasireiškia staiga užeinančiais galvos skausmais, temperatūra, dideliu nuovargiu. Inkubacijos periodas - laikas nuo to, kai virusas patenka į kraują, iki ligos simptomų pasirodymo - nuo vieno iki šešių mėnesių. Simptomai: oda pagelsta, šlapimas beveik juodas. Specialaus gydymo nereikia. Jau keletą metų, kai rasti skiepai, kurie nėra labai brangūs. Už juos reikia patiemis mokėti. Ne taip jau dažnai, bet kartais ligonis nebeapsveiksta. Mirtingumas nuo 1 iki 10 % ir priklauso nuo geografinės srities.

Sunkiausias ir pavojingiausias hepatitas C, perduodamas per kraują. Virusas C pradėjo plisti Australijoje, kai krašto sienos atsivėrė visam pasauliui. Visi šio krašto gyventojai, kurie yra gavę kraujo transfuzijas prieš 1990 metus, turėtų pasitikrinti, ar nėra užsikrėtę hepatitu C. Po 1990 m. kraujas, skirtas transfuzijoms, yra tikrinamas.

Hepatitą C diagnozuoti kliniškai beveik neįmanoma - sim-

ptomai kaip ir kiekvienos sunkios virusinės ligos, pvz., hepatitų A, B. Skirtumas tas, kad oda nepagelsta ir šlapimas nepatamsėja. Hepatitas C galutinai diagnozuojamas kraujo tyrimais.

Kodėl hepatitis C yra pavojingesnis negu A ir B? Kai ligonis perserga hepatitu A ir B, jis pasidaro atsparus, gauna imunitetą visam amžiui - jis jais niekada nebesirgs. Kartais tokie asmenys gali būti šios ligos nešiotojai ir perduoti ligą sveikam asmeniui, nors patys ta liga nebeserga.

Hepatitu C susirgęs žmogus arba įgyja imunitetą, arba ne. Jei jis jį įgyja, tai tas imunitetas gana dažnai ribotas. Jei ligonis vėl suseraga hepatitu C, tai dažniausiai liga yra fatalinė.

Hepatitis D - komplikuotesnė hepatito B forma. Hepatitis E komplikuotesnė hepatito A, B, C, D ir E. Hepatitų formos daugiausiai paplitusios Indijoje, Azijoje, Afrikoje ir Centrinėje Amerikoje. Hepatito C ribotas ir labai brangus gydymas. Viena injekcija - 457 doleriai, o vienos neužtenka (šiuo metu Medicare ją dar apmoka). Šie vaistai sergančiam yra tuo naudingi, kad jis po tokio gydymo įgauna didesnį imunitetą negu gydytojas. Vadinasi galimybė išlikti gyvam padidėja.

Baigdamas noriu priminti labai tragišką, mirtiną ligą, kuri daugiausia priklauso nuo žmogaus gyvenimo stiliaus, t. y. nuo žmogaus lytinių polinkių. Apie AIDS labai daug kalbama ir išleidžiama didelės sumos jos tyrimui (praėjusiais metais 47 milijonai dolerių) ir gydymui. Apie hepatitą C labai jau retai girdime, nors ta liga yra labiau paplitusi negu AIDS ir nepriklauso nuo asmens lyties ar lytinių polinkių.

Man nuostabiausia, kad visokio plauko politikai ketina atimti brangius vaistus, kurie padeda hepatito C gydymui. Atseit ligonis pats turės mokėti už vaistus. Negirdėjau, kad asmenims, sergantiems AIDS, fondai bus mažinami.

Alfonsas Viliūnas

Chicagoje vėl susibūrė lietuviai teatralai

Nore Chicagoje lietuvių tarpe teatrinis gyvenimas prasi-dėjo praėjusio šimtmečio pabaigoje, kuomet čia tik pradėjo važiuoti mūsų tautiečiai iš tėvynės, tačiau paskutiniiais dešimtmečiais šioje stambiausioje išeivijos lietuvių kolonijoje lietuvių teatrinis gyvenimas gerokai merdėjo.

Truputį daugiau negu dešimtį metų čia gyvavęs “Vaidilutės” mėgėjų sambūris pailso - ir baigė savo dienas. Todėl apie porą metų čia buvo visiškai ty-la. Ir tik šių metų pavasarį JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros Tarybos (o taip pat ir kitų lietuviškų organizacijų veiklos) pirmininkės Marijos Remienės dėka čia buvo sudaryta mėgėjų teatrinė grupė, kuri pasivadino “Žaltvykslės” vardu.

Nuo ankstyvo pavasario per visą vasarą repetavęs dvylikos žmonių kolektyvas, režisuojant šioje srityje naujokei-aktorei Audrei Budrytei, rugsėjo 19 d. Chicago Jaujimo Centro scenoje parodė premjerą - Petro Vaičiūno veiklą “Tuščios pastangos”.

Tačiau chigagiciečių scenos mėgėjams tai nebuvo tuščios pastangos, nes vaidinimas gražiai pavyko, publika (salė, kaip reta dabar Chicagoje, buvo perpildyta žiūrovais) nešė

jiems gėles ir stipriai plojo.

Naujoji režisierė, kuri kaip aktorė vaidina amerikiečių tarpe, o anksčiau yra pasireiškusi ir viename “Vaidilutės” pastatyme, padėjo daug pastangų, kol sucementavo šiuos vadintojus, kurių dauguma scenon išėjo pirmą kartą. Iš jų tik Giedrė Griškėnaitė yra daugiau vaidinusi iki šiolei Chicagoje gyvavusio “Vaidilutės” teatrinio kolektyvo pastatymuose. Daugumas vaidintojų buvo naujieji atvykėliai iš Lietuvos, kurie nepagailėjo nė laiko, nė darbo, ir parodė visai gerus rezultatus.

Lietuvoje gyvenantiems mūsų tautiečiams gal sunku įsivaizduoti, kokios yra nedėkingos teatrinio gyvenimo sąlygos Amerikoje. Pavyzdžiui, iš Amerikos gimusių lietuvių jaunųjų lietuvių tarpą jau dažnas lietuviškai nemoka arba kalba su dideliu akcentu. O lietuvių kalba vaidinti reikalinga gerai lietuviškai kalbančiųjų. Tad čia didelio pasirinkimo nėra. Gerai, kad dabar atvyksta vis daugiau jaunų žmonių, tad tik su jų talka galima suburti teatro vienetą.

Smagu, jog šio darbo ėmėsi veikli tautietė Marija Remienė, ir reikia manyti, kad naujas teatrinis vienetas Chicagoje gy-

Lietuva plečia ekonominį bendradarbiavimą su JAV

LR Ambasados Washingtono ekonomikos skyriaus vedėja, ministrė-patarėja Nijolė Žambaitė spalio 8-9 dienomis lankėsi Clevelando mieste, Ohio valstijoje. Clevelandas yra tarptautinis miestas ne tik todėl, kad jame gyvena itin daug įvairių tautybių atstovų, jų tarpe ir apie 20 tūkst. lietuvių, bet ir todėl, kad tai yra labai aktyvus tarptautinis uostas, kuriuo prekės iš viso pasaulio keliauja į JAV gilumą. Spalio 8 diena buvo pasirinkta vizitui neatsitiktinai - miestas šventė JAV Clevelando muitinės 200 metų jubiliejų. Valstybei, kuri yra ne ką vyresnė, tai yra tikrai didelis įvykis. Paslaugų uosto direktoriaus kvietimu N. Žambaitė dalyvavo jubiliejaus iškilmėse, kurių metu viceprezidento Al Goro potvarkiu muitinei buvo įteiktas Aukšinio plaktuko apdovanojimas. Lietuvos Ambasados vardu N. Žambaitė pasveikino visus dalyvavusius iš-

kilmėse, perduodama linkėjimai Clevelandui - prekybos “vartams į Ameriką” nuo Lietuvos - “vartų į Rytų ir Šiaurės Europą”.

Ministrei-patarėjai N. Žambaitė buvo įteiktas Clevelando mero p. Michael White sveikinimo laiškas, kuriame džiaugiamasi, kad susitikimai su miesto verslo visuomene, uosto atstovais, Pasaulio Prekybos Centru suteiks impulsą glaudesniai abiejų valstybių verslininkų darbui.

Ohio valstijos gubernatorius Bob Taft savo sveikinimo laiške N. Žambaitėi taip pat išreiškė pasitenkinimą vizitu, nes, pasak jo, tokių vizitų metu užsimezgę ryšiai “atidaro duris verslo, prekybos, investicijų ir plėtros galimybėms, palengvina būsimus kultūrinius ir švietimo mainus, gerina tarpusavio supratimą apie kiekvienos tautos turtingą paveldą ir tradicijas”. Apie galimus bendrus pro-

jektus N. Žambaitė kalbėjosi su Gubernatoriaus tarnybos Tarptautinių ryšių departamentu direktoriumi p. August B. Pust.

Apie konkrečias verslo galimybes atskiruose Lietuvos pramonės sektoriuose buvo kalbėtasi su Clevelando Pasaulio Prekybos Centro Vykdančiuoju direktoriumi p. Russel Leach. Pasaulio Prekybos Centras yra pasaulinė organizacija, padedanti verslininkams užsiimti verslu įvairiose pasaulio šalyse, suteikdama jiems informaciją apie verslo sąlygas, kompanijų, jau dirbančių naujose rinkose, patirtį. Buvo aptarti galimo bendro darbo projektai.

Vizitui ypatingą reikšmę suteikė tai, kad tiek jubiliejaus iškilmėse, tiek susitikimų su įtakingais valdžios ir verslo organizacijų atstovais metu N. Žambaitė turėjo galimybę pristatyti Lietuvą, pareklamuoti jos prekybos ir investicijų galimybes. Vizitą organizuoti padėjo Lietuvos Garbės konsulė Clevelande p. Ingrida Bublys.

Lietuvos Respublikos Ambasada Washingtono

Chicago “Lituanicos” vyrų futbolo komanda neblogai pasirodė pirmenybėse

E. Šulaičio nuotr.

Cross-Country varžybos Clevelande

9-sios kvietinės Clevelando LSK Žaibo Cross-Country (lauko/miško) bėgimo varžybos įvyks 1999 m. lapkričio 13 d., šeštadienį, Medina High School trasoje, 777 East Union Street, Medina, Ohio, apie 40 mylių į pietų vakarus nuo Clevelando, Ohio.

Programa: berniukams ir mergaitėms “Bantam” (1989 m. gim. ir jaunesniems) ir “Mid-ge” (1987-1988 m. gim.) - 3000 m; “Youth” (1985-86 m. gim.) - 4000 m; “Intermediate” (1983-84 m. gim.), “Young Men &

women” (1981-82 m. gim.), vyrams ir moterims bei visų klasių senjorams/ėms - 5000 m. Senjorų klasės: 30-39 m., 40-49 m., 50-59 m. ir 60 m. bei vyr.

Varžybų pradžia vyrams, moterims ir senjorams/ėms - 9:00 val. ryto. Registracija nuo 8:00 iki 8:45 v. r. Prieauglio klasėms - pradžia 10:00 v. r., pradedant nuo “Young Men’s & Women’s” ir palaipsniui einant žemyn. Registruotis ne vėliau kaip 15 min. prieš kiekvieną rungtį.

Registruotis ir daugiau infor-

macijų gauti galima pas Algirdą Bielskų, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122. Tel. 216-486-0889. Faksas: 216-481-6064. Registruotis galima ir vietoje, prieš varžybų pradžią.

Varžybos vyks Lake Erie USATF 1999 m. pirmenybių rūmuose, atrenkant baltiečius bei lietuvius iš bendrų Lake Erie USATF pirmenybių pasekmių.

Visi lietuviai ir kiti baltiečiai ilgesni nuotolių bėgikai kviečiami dalyvauti.

LSK Žaibas

vuos ne vienerius metus. Žinoma, reikės visų mūsų tautiečių paramos, kuri turėtų atsirasti.

Jeigu senieji Amerikos lietuviai pajėgė pirmąjį teatrinį kolektyvą įsteigti 1892 metais (taigi jau daugiau kaip prieš šimtmetį), o nuo komunistų pabėgusieji ir Chicago atvykusieji lietuviai ji atgaivino 1949 metų rudenį (tuomet buvo įsteigti net du mūsų teatriniai kolektyvai), tai dabar neturėtų būti didesnio vargo. Daugiau nei dešimtmetį gyvavęs “Vaidilutės” lietuvių mėgėjų teatras estafetės lazdele dabar perduoda “Žaltvykslei”, kuri turėtų ją nešėti ne vienerius metus!

Pabaigai dar norėtusi duoti čia minimos premjeros dalyvių sąrašą. Naujieji Chicago entuziastai: I. Kazačėnaitė, R. Žukauskaitė, P. Ivinskis, V. Jašinskas, Z. Ušonis, J. Jatkauškaitė, G. Griškėnaitė, V. Drupaitė, J. Variakojis, E. Juodvalkė, A. Žentikas.

Edvardas Šulaitis

BALFO direktorių suvažiavimas

BALFO direktorių suvažiavimas įvyks Palm Beach - Singer Island, FL, spalio 30-31 dienomis (šeštadienį ir sekmadienį). Išvakarėse, penktadienį, susipažinimo vakaras. Visi direktorių suvažiavimai yra labai svarbūs: peržiūrima praėjusių metų veikla, nustatomos gairės ateinantiems metams. Tie suvažiavimai vyksta vis skirtingose vietose, nes susipažįstama su vietos balfininkais ir visuomene. Bet šis suvažiavimas ypač svarbus, nes tai paskutinis XX amžiuje, minint BALFO veiklos 55-tį, pasirengimas didžiosios labdaros kelionei į XX-jį amžių - į BALFO seimą, kuris įvyks 2000 metais. Balfininkai labai ruošiasi šiam seimui.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, BALFO pirm. Marija Rudienė dažnai lankosi Lietuvoje, neatsitiktinai pasirink-

dama blogiausią, paniurusį laiką, kad iš pirmų šaltinių sužinotų ko tėvynainiams labiausiai reikia. Ir ne iš pasipūtusių, sunkiai sukalbamų valdininkų, ministrų, bet iš gyvenančių kaimuose, skurstančių, vargstančių.

Ir šį rudenį pirm. Marija Rudienė, vicepirm. kun. Jonas Kuzinskas, lydimi inž. Antano Rudžio, BALFO rėmėjo ir veikėjo nuo pirmųjų veiklos dienų, išbuvo Lietuvoje 3 savaites. 20 dienų keliavo, kaip toje dainoje, vienoje mokykloje vaikų sušildinimoje: “Purvinėlį bridau, meilės žiburį į mokyklą, našlaitynus, prieglaudą nešiau...” Apie tai išgirsime plačiau suvažiavime.

Tai yra tikras žmogaus pasiaukojimas, idealizmas - kad tik tau, Lietuvėle, šviestų laisvė, kad vargas nelapotų.

Vytautas Kasniūnas

RELJEFAS

Aukščiausios vietovės (viršukalvės): Juozapinė (Vilniaus raj.) - 293,6 m (metrai virš jūros lygio); Žybartonys (Vilniaus raj.) - 293,4 m; Vaitalaukis (Vilniaus raj.) - 291,5 m; Nevaišiai (Ignalinos raj.) - 289,0 m; Rutkiškės (Vilniaus raj.) - 288,4 m; Barsukynė (Vilniaus raj.) - 286,6 m; Budakalnis (Ignalinos raj.) - 284,9 m; Dunojus (Vilkaviškio raj.) - 283,0 m; Pilaitė (Vilniaus raj.) - 282,6 m; Pavištytis (Vilkaviškio raj.) - 282,4 m.

Aukščiausios aukštumos: Lietuvos-Baltarusijos - 293,6 m virš jūros lygio, aukščiausia vieta Juozapinė; Baltijos - 283,0 m virš jūros lygio, aukščiausia vieta Dunojus; Zemaičių - 234,6 m virš jūros lygio, aukščiausia vieta Medvėgalis.

Žemiausia vieta - 1,3 m žemiau jūros lygio yra prie Rusnės miestelio (Šilutės raj.).

Aukščiausia slenkančioji kopa - Sklandytojų kopa Kuršių nerijoje. Jos aukštis 1958 m. siekė 68 m. Šiuo metu ji yra gerokai žemesnė. Pustomų kopų aukštis ir forma nuolat kinta. Po smarkesnės audros kopos kitos aukštis gali pakisti 5-6 m.

Aukščiausia apželdinta kopa - 67,4 m aukščio Senosios smuklės kalnas stūkso netoli Preilos gyvenvietės (Kuršių nerijoje).

Aukščiausias piliakalnis, vadinamas Pilies arba Gedimino kalnu, yra Vilniuje. Aukštis nuo papėdės - 48 m, absoliutus aukštis virš jūros lygio 142 m, šlaitų statumas 35 - 40°.

Staciausia piliakalnio šlaitai 80 - 85° yra Punios (Alytaus raj.) piliakalnio. Šis piliakalnis iš kitų Lietuvos piliakalnių išsiskiria didele, iki 1 ha ploto, aikšte. Jos ilgis 155 m, plotis plačiausioje vietoje 84 m. Šlaitų vidutinis aukštis viršija 30 m.

Giliausia žinoma karstinė igriuva ne mažiau 21 m gylio, 12 m skersmens atsivėrė 1995 m. birželio 25 d. prie gyvenamojo namo Vilniaus g. 30, Pasvalyje. Rytė apie 4 val. atsivėrusi 6 m skersmens ir 9 m gylio igriuva formavosi iki 22 val. Apie vidurdienį ji didėjo gilyn, kol pasiekė 21 m gylį, po pietų formavimasis suintensyvėjo į plotį, kol tapo netaisyklingo apskritimo 8 ir 5,5 m ilgio skersmenų. Joje vandens lygis nuo žemės paviršiaus buvo 9,5 m. Neužilgo į igriuvą, su 120 sunkvežimių, buvo supilta apie 550 - 650 m³ žemių.

Tai jau trečią sykį toje pačioje vietoje atsiverianti karstinė igriuva. Pirmą kartą ji atsivėrė apie 1987 m. ir buvo nedidelė. Atsivėrus antrą kartą 1991 m. pavasarį skradžiai prasmego žydinti kriaušė. Tuomet duobei užpilti užteko 24 sunkvežimių žemių.

Giliausia atvira karstinė igriuva “Karvės ola”, dar vadinama “Karvės duobe”, “Karvia-duobe”, “Karvine”, yra Karajumiškio geologiniame draustinyje (Biržų raj.). Igriuva apie 12,6 m gylio, paviršiuje beveik apskrita 10 - 12 m skersmens. Igriuvoje 9,5 m gilyje atsiveria 3,1 m aukščio ir maždaug tokio pat pločio požeminė ertmė, iš kurios nusitęsę 5 urvai. Požeminės ertmės tūris 28 m³, grindų plotas 42 m², bendras urvų ilgis 46 m. Ilgiausias urvas yra 10 m ilgio.

Šaitytojai rašo "Darbininkui"

Gerb. Redakcija,

Darbininke buvo atspausdintas rašinys „I laisvę fondo prašymą paskaičius“. Jame teigiama, kad „...prasilenkiama su tiesa“.

Leiskime, kad formalus buvusios konstitucijos grąžinimo akto ar įstatymo ir nebuvo, tačiau reikia sutikti su p. Mečio Mackevičiaus pareiškimu, kad Laikinoji vyriausybė „bazavosi N. Lietuvos konstitucija ir tuo reikalu skelbti potvarkį nekonsekvenciška ir nelogiška“. Ar tai nebuvo tiksliau kaip, Aukščiausieji Tarybai paskelbus trečiąjį šiame šimtmečiu nepriklausomybės atstatymą, priimti buvusią konstituciją ir ją po keleto minučių pakeisti beveik sovietine konstitucija ar pagrindiniu įstatymu?

Toliau šiame rašinyje teigiama, kad „Lietuvos žmonės apiplėšusio nacionalizacijos įstatymo nepanaikino, tik atskirais potvarkiais kai kuriems savininkams nuosavybę grąžino“. Šis p. Janutos teiginys neatitinka faktų. 1941 m. liepos 17 d. išleistas „Žemės denacionalizacijos įstatymas Nr. 63“, kurį pasirašė J. Ambrazevičius, l. e. ministerio pirmininko p., ir prof. B. Vitkus, Žemės ūkio ministeris. Prieš paskelbiant šį „Žemės denacionalizacijos įstatymą“, 1941 m. liepos 4 d. išleistoje „Laikinojo Lietuvos ministerių kabineto deklaracijoje ūkio reikalais“ *inter alia*, antrame skirsnyje, rašoma: „Žemės savininkams, kuriems bolševikinės valdžios paskelbtąją žemės nacionalizacija buvo atimta nuosavybės teisė, grąžinama turėtoji nuosavybės teisė į jiems paliktąją žemę“.

1941 m. liepos 19 d. išleidžiamas „Miestų namų ir žemės sklypų denacionalizacijos įstatymas Nr. 64“, kurį pasirašė J. Ambrazevičius, l. e. ministerio pirmininko pareigas, ir Vyt. Žemkalnis, Komunalinio ūkio ministeris.

Rašinio pabaigoje skelbiama „prastoji pusė iškilo į viršų“ — tai jau ne diskusinis pasisakymas, greičiau priekabių ieškojimas dėl I laisvę fondo paminėjimo aiškaus fakto, kad Laikinoji vyriausybė buvo „plačios koalicijos“. Minima, kad „toj koalicijoje tautininkų nebuvo“. Dabartinės lietuvių kalbos žodynas (psl.318) koaliciją apibūdina kaip „valstybių, partijų ar kitų visuomeninių grupių sąjungą bendriems tikslams“; tačiau šiame apibrėžime nenustatoma, kiek grupių turi sudaryti koaliciją. Neseniai suirusi Tėvynės sąjungos ir Krikščionių demokratų koalicija susidėjo iš

dviejų partijų, o dėl platumo, tai vaikui ir pusės metro griovys platus, kai sportininkui ir šešių metrų lengvai peršokamas...

Algis Raulinaitis
Burbank, California

JAV lietuviai ir himno parodija

Rugsėjo 10 d. „Darbininke“, žymioje pirmojo puslapio vietoje, tilpo Reuter žinių agentūros pranešimas apie įsidėmėtiną ir pasektiną Chicagos Lietuvių Bendruomenės žingsnį - protestuoti prieš Holokausto muziejaus Washingtono šlykštų Lietuvos himno išniekinimą ir neapykantą paremtą skatinimą smurto prieš lietuvius, jų miestus ir kaimus. Tikėjau, jog ši pranešimą paseks kitų JAV lietuvių organizacijų protestai ir vieši reikalavimai sustabdyti neapykantos propagandą, ypač, kai JAV Kongresas yra liberalų spaudžiamas išleisti įstatymus neapykantai stabdyti ir bausti.

Iš pranešimo neaišku, į ką Chicagos LB kreipėsi su reikalavimu, kad „Washingtono esantis Holokausto muziejus nustotų prekiauti Lietuvą įžeidžiančiu kompaktiniu disku“. Jeigu protestas buvo nukreiptas Muziejaus vadovybei, vargu ar jis apsimokėjo pašto ženklų vertę. Protestai, klausimai ir reikalavimai turėtų būti nukreipti į JAV Kongresą (senatorius ir atstovus) arba per Kongresą į Muziejų.

Įsidėmėtini faktai:

1. Holokausto muziejus, kaip ir visi panašūs pastatai, stovi ant mūsų, JAV piliečių, mokesčių mokėtojų žemės - ant federalinės žemės.

2. Tikriausiai, kaip tokiais atvejais būna, Muziejus buvo pasta-

United States Postal Service Statement of Ownership, Management, and Circulation		1. Publication Title		2. Publication Number		3. Filing Date	
4. Issue Frequency		5. Number of Issues Published Annually		6. Annual Subscription Price		7. Complete Mailing Address of Known Office of Publication (Not printer) (Street, city, county, state, and ZIP+4)	
Weekly, except 2nd & 3rd week in July		50		\$30.00		341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207	
8. Complete Mailing Address of Headquarters or General Business Office of Publisher (Not printer)		9. Full Names and Complete Mailing Addresses of Publisher, Editor, and Managing Editor (Do not leave blank)		10. Owner (Do not leave blank. If the publication is owned by a corporation, give the name and address of the corporation immediately followed by the names and addresses of all stockholders owning or holding 1 percent or more of the total amount of stock. If not owned by a corporation, give the names and addresses of all individual owners. If owned by a partnership or other unincorporated firm, give its name and address as well as that of each individual owner. If the publication is published by a proprietor, give its name and address as well as that of each individual owner.)		11. Known Bondholders, Mortgagees, and Other Security Holders Owning or Holding 1 Percent or More of Total Amount of Bonds, Mortgages, or Other Securities. If none, check box.	
341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207		Franciscan Fathers, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207		Rev. Francis Giedgaudas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207		None	
12. Tax Status (For completion by nonprofit organizations authorized to mail at nonprofit rates) (Check one)		13. Publication Title		14. Issue Date for Circulation Data Below		15. Extent and Nature of Circulation	
The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for federal income tax purposes		DARBININKAS		9/14/99		a. Total Number of Copies (Net press run)	
Has Not Changed During Preceding 12 Months						3,000	
Has Changed During Preceding 12 Months (Publisher must submit explanation of change with this statement)						b. Paid and/or Requested Circulation	
						(1) Paid/Requested Outside County Mail Subscriptions Stated on Form 3541 (Include advertiser's proof and exchange labels)	
						2,495	
						(2) Paid in County Subscriptions (include advertiser's proof and exchange labels)	
						45	
						(3) Sales Through Dealers and Carriers, Street Vendors, Counter Sales, and Other Non-USPS Paid Distribution	
						100	
						(4) Other Classes Mailed Through the USPS	
						none	
						c. Free Distribution Outside the Mail (Carriers or other means)	
						150	
						d. Total Free Distribution (Sum of 15c and 15e)	
						200	
						e. Total Distribution (Sum of 15c and 15d)	
						2,695	
						f. Copies not Distributed	
						160	
						g. Total (Sum of 15g and f)	
						3,000	
						h. Paid and/or Requested Circulation (USPS Form 3541, January 1999)	
						932	
						i. Publication of Statement of Ownership	
						October 29, 1999	
						j. Signature and Title of Editor, Publisher, Business Manager, or Owner	
						Rev. Francis Giedgaudas, Manager	
						Date	
						10/21/99	

I certify that all information furnished on this form is true and complete. I understand that anyone who furnishes false or misleading information on this form or who omits material or information requested on the form may be subject to criminal sanctions (including fines and imprisonment) and/or civil sanctions (including civil penalties).

Instructions to Publishers

- Complete and file one copy of this form with your postmaster annually on or before October 1. Keep a copy of the completed form for your records.
- In cases where the stockholder or security holder is a trustee, include in items 10 and 11 the name of the person or corporation for whom the trustee is acting. Also include the names and addresses of individuals who are stockholders who own or hold 1 percent or more of the total amount of bonds, mortgages, or other securities of the publishing corporation. In item 11, if none, check the box. Use blank sheets if more space is required.
- Be sure to furnish all circulation information called for in item 15. Free circulation must be shown in items 15d, e, and f.
- Item 15h. Copies not Distributed: must include (1) newspaper copies or original copies of Form 3541, and returned to the publisher; (2) estimated returns from news agents; and (3) copies for office use, letters, posted, and all other copies not distributed.
- If the publication had Prepaid circulation authorization as a general or requester publication, this Statement of Ownership, Management, and Circulation must be published: it must be printed in any issue in October or, if the publication is not published during October, the last issue printed after October.
- In item 16, indicate the date of the issue in which this Statement of Ownership will be published.

SCHUYLER SAVINGS BANK

Mes siūlome:

*Taupymo sąskaitas *Taupymo sertifikatus

*IRA sąskaitas

*Asmeniškias ir komercines čekių sąskaitas

*Tiesiogini pinigų deponavimai

*Namų paskolas *Automobilių paskolas

* Namų remonto paskolas *Sąskaitų paskolas

*Namų (Home Equity) paskolas

Naujos, patogios darbo valandos ir draugiškas pataravimas gerai tarnauja mūsų visuomei...

Mūsų adresas:

24 Davis Avenue
Kearny, NJ 07032
(201) 991-0001
arba skambinkite nemokamai:
1-888-SCHUYLER
(1-888-724-8953)

RigaVen Travel Inc.

• We have GREAT CRUISES •

• Tours to Ireland, Scotland, England and Europe •

• Discover Costa Rica •

SPECIAL REDUCED FARES
to VILNIUS
starting at \$406.00

with

"Call for Details"

Call

INESE ZAKIS

136 W. Main St., Bay Shore, NY 11706

Tel. 516-665-4455 Fax 516-665-6164

1-800-291-8311

E-mail: RigaVen@worldnet.att.net

VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127
Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

CHRISTMAS CONTAINER TO LITHUANIA
LEAVES NOVEMBER 1

PRADŽIUGINKITE GIMINES IR DRAUGUS
ŠVENTINIŲ SIUNTIŲ KALĖDOMIS!

October Pickup Schedule

Likusias spalio mėnesio paėmimo datos

Binghamton, NY	Oct. 29	9-10:30 AM
Scranton, PA	Oct. 29	12-2 PM
Frackville, PA	Oct. 29	5-6 PM
Philadelphia, PA	Oct. 30	10:30 AM-12:30 PM
Brooklyn, NY	Oct. 30	12-4 PM
Baltimore, MD	Oct. 30	6-7 PM
Washington, DC	Oct. 31	1:30-4 PM
Bridgeport, CT	Oct. 31	8-9 PM

November Pickup Schedule

Lowell, MA	Nov. 4	12-1 PM
Lawrence, MA	Nov. 4	2-3 PM
Nashua, NH	Nov. 4	4-5 PM
Brockton, MA	Nov. 5	3:30-5:30 PM
Worcester, MA	Nov. 6	12-3 PM
Waterbury, CT	Nov. 8	10-11 AM
Hartford, CT	Nov. 8	12-1:30 PM
Centerville, MA	Nov. 10	3:30-5 PM
Putnam, CT	Nov. 11	1-2 PM
Providence, RI	Nov. 11	4-5:30 PM
Binghamton, NY	Nov. 12	11 AM-12 PM
Scranton, PA	Nov. 12	1-2:30 PM
Frackville, PA	Nov. 12	5:30-6:30 PM

tytas ir, ko gero, išlaikomas, JAV izdo (mokesčius mokančių piliečių) lėšomis.

Tad rašant savos valstijos senatoriams ir atitinkamo kongresinio distrikto atstovams - kongresmenams, primintina pirmasis minėtas faktas (apie federalinę žemę), gi klausimo formoje iškeltinas antrasis - JAV izdo subsidijos - klausimas: ar tai yra faktas?

Mums turėtų būti aišku, jog Lietuvos Ambasada Washingtono, net prie geriausių norų, turi labai ribotą galimybę paspausti Muziejų ar JAV vyriausybę. Tačiau JAV piliečiai Amerikos lietuviai ir jų organizacijos turi neribotą galimybę drausti ir reikalauti, kad Kongresas arba sustabdytų Muziejaus padėties piktnaudojimą, arba subsidijas jam, jeigu ne Muziejaus teisę naudotis federaline žeme. Tai gali daryti visos JAV lietuvių organizacijos, pradedant golfininkais bei meškeriojais ir baigiant profesinėmis organizacijomis, klubais, LB apylinkėmis ir Amerikos Lietuvių Tarybos bei JAV Lietuvių Bendruomenės centrų valdybomis.

Amerikai draugiškos valstybės, kurios žemę yra tikrai "krūvina" svetimųjų ir Lietuvai nelobalių buvusių piliečių nusikaltimų dėka, Himno išniekinimas, JAV vyriausybei nebojant net smurto kurstymo nusikaltimo prieš draugišką valstybę, kylantį Amerikos sostinėje, turi būti neprimtinas kiekvienam padariam JAV piliečiui. Ką bekalbėti apie Amerikos lietuvius.

Vilius Bražėnas
DeLand, Florida

VILNIUS

Žiemos kainos pirmyn ir atgal
spalio 1 -- kovo 31
išskyrus kalėdinį laikotarpį

New York	\$406
Chicago	\$450
Seattle	\$560

Plius mokesčiai
Nuolaidos galioja ir iš kitų miestų

Vytis Travel

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel: 718-423-6161

800-778-9847

Fax: 718-423-3979

E-MAIL: VYTTTOURS@EARTHLINK.NET
web site: www.vytistours.com

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, BALTARUSIJA, RUSIJA

ATLANTIC EXPRESS CORPORATION PICK-UP
SCHEDULE FOR NOVEMBER OF 1999

November 1	Paterson, NJ	11-12 noon
November 2	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
November 3	Philadelphia, PA	11-12 noon
	Baltimore, MD	4-5 pm
November 4	Elizabeth, NJ	11-12 noon
November 5	Kearny, NJ	11-12 noon
November 6	Brooklyn, NY	11-12 noon
November 9	Putnam, CT	2-3 pm
November 15	Paterson, NJ	11-12 noon
November 16	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
November 17	Philadelphia, PA	11-12 noon
November 18	Elizabeth, NJ	11-12 noon
November 19	Kearny, NJ	11-12 noon
November 20	Brooklyn, NY	11-12 noon
November 29	Paterson, NJ	11-12 noon
November 30	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm

For more information please call:
1 800-775-7363 or 914-258-5133

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$368 r.t.

One way to Vilnius \$305

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

Muzikos šventė sekmadienio popietėje

Iškilioji New Jersey pianistė Frances Kavaliauskaitė (Covalesky) eilę metų kasmet paruošia rečitalius arba dalyvauja instrumentalistų bei vokalistų koncertų programose.

Ir šį kartą ji stropiai ruošiasi savo rečitaliui, kuris įvyks š. m. lapkričio 14 dieną Church of Assumption, 91 Maple Avenue, Morristown, New Jersey. Koncerto pradžia 4 val. p. p. Programoje ji atliks Beethoven'o, Chopin'o, Čiurlionio ir Gershwin'o kūrinys.

Pianistei prieš keletą metų Miami universitetas, apgynus M. K. Čiurlionio kūrybos tezę, suteikė daktarės laipsnį. Kaip pianistė ar akompanuotoja ji yra dalyvavusi daugelyje lietuvių

koncertų. Išgirdusi apie ne lengvą Lietuvos našlaičių būklę, ji visą savo koncerto pilną skria tų skurstančių bei apleistų vaikų globai. Pelnas bus persiustas per Lietuvos Religinę Šalpa. Prieš koncerto pradžią tuo reikalu pakalbės St. Francis College profesorius Tėvas John A. Perricone.

Bilietai suaugusiems \$15, pensininkams \$10, vaikams \$5, o iki 7 metų nemokamai. Taigi lapkričio 14 d. būkime visi Frances Kavaliauskaitės koncerto šventėje.

Dėl bilietų skambinti: Susan Savaiko, 973-328-2850; Lou Sliasis, 732-761-9317; Claire Theusen, 973-656-2298.

Julius Veblaitis

Los Angeles lankysis svečiai iš Lietuvos

I Los Angeles Lietuvių Fronto Bičiulių tradicinius renginius pakviesti sutiko atvykti: **Albinas Bernotas**, poetas ir beletristas, - i Literatūros vakarą gruodžio 5 d; **Nijolė Gaskaitė-Zemaitienė**, laisvės kovų laikotarpio tyrinėtoja, ir dr. **Algirdas Katkus**, Semo nacionalinio saugumo komiteto pir-

mininkas, - i Politinių studijų savaitgalį 2000 m. sausio 29-30 d.

Jeigu kas norėtų kurį iš jų pakviesti i kitas vietas, prašome susisiekti su L.A. LF Bičiulių sambūrio pirmininku **Vytautu Vidugiriu**: tel.: fax: (310) 377-3192; e-mail: vidugiris@earthlink.net

Švenčiame įkurtuves

Meno mėgėjų ratelis šiais metais švenčia įkūrimo auksinį jubiliejų, nes jis buvo įkurtas 1949 m. lapkričio mėn. Tais metais vyko didžioji imigracijos banga iš Vokietijos i užjūrio kraštus. Nemežai lietuvių atvyko i Worcesterį, kurių tarpe buvo daug jaunimo. Leopoldas Jakubauskas ėmėsi iniciatyvos ir subūrė jaunimą i Meno mėgėjų ratelį.

Ratelis darbą pradėjo trimis sekcijomis: tautinių šokių grupė - vadovė Izabelė Savickaitė; dramos sambūris - vadovai aktorius Henrikas Kačinskas ir Meno mėgėjų ratelio įkūrėjas Leopoldas Jakubauskas. Šios grupės išsilaikė tik keletą metų.

Ištvermingiausias pasiliko Meno mėgėjų ratelio choras. Jame dirbo muzikai: Z. Snarskis, R. Juozaitis, J. Beinoris, J. Paplauskas ir A. Mateika. Pirmasis buvo muz. Z. Snarskis. Jam vadovaujant, šalia mišraus choro dar suorganizuotas oktetas ir moterų sekstetas.

Pasitraukus muz. Z. Snarskiui, vadovo pareigas perėmė antras energingas muz. Jonas Beinoris, kuris gyveno Providence, R.I. Jis kiekvieną sekmadienį atvažiuodavo iš Providence dirbti su Ratelio choru. Įsteigė ir vyrų kvartetą. 1963 m. Meno mėgėjų ratelis išleido ilgo grojimo liaudies dainų plokštelę „Suk, suk ratelį“. Prie jos išleidimo daug prisidėjo tuometinis choro pirmininkas Kazys Adomavičius. I Ratelio chorą jungėsi vis daugiau lietuvių, ypač jaunimo. Įsiungusių eilėse randame ir čia gimusią lietuvaite muzikę Olgą Keršytę - pianistę. Nebuvo nė vieno renginio, kuris apsieitų be jos muzikinės pagalbos. Vėliau tapo šv. Kazimiero parapijos vargonininke. 1958 m. pastatė operetę „Viengungiai“. Režisavo Ratelio narys Pranas Račiukaitis. Muzikinę dalį paruošė choro vadovas muz. Jonas Beinoris.

1964 m. muz. J. Beinoris iš Providence, R.I., persikėlė gyventi i New Britain, CT. Pasi-darė ne 40 mylių kelionė, kaip buvo iš Providence, bet daug ilgesnė. Jis atsisakė Ratelio

choro vadovo pareigų.

Ratelio valdyba surado naują vadovą Juozą Paplauską, Atholio šv. Pranciškaus parapijos vargonininką. Jam vadovaujant 1964 m. Ratelio choras dalyvavo „Dainų šventėje“ New Yorke, kuri vyko Pasaulinės parodos metu. Netrukus netekta šio vadovo. Jis ne tik pasitraukė iš savo pareigų, bet ir iš gyvųjų tarpo.

Prasidėjo Meno mėgėjų ratelio smukimo laikotarpis. Pirmininkės pareigas perėmė Elena Gorodeckienė. Valdyba kreipėsi i Aušros Vartų parapijos vargonininką muz. V. Burdulį, kad sutiktų vadovauti chorui. Sutiko, bet buvo neįmanoma surinkti išsisklaidžiusių narių.

1967 m. suorganizuotas Meno mėgėjų ratelio „Penketukas“. Jį sudarė: viena iš pirmųjų Ratelio narių Uršulė Roževičienė, pirm. Elena Gorodeckienė, Aldona Brantienė, Kristina Naikelienė ir vicepirm. Valerijonas Roževičius. Vadovavo muz. V. Burdulis.

1968 m. iš Detroito i Worcesterį persikėlė gyventi muz. Albertas Mateika. Jis tapo šv. Kazimiero parapijos vargonininku. Bandė atgaivinti mišrų chorą, bet nepavyko. Tačiau jo pastangų dėka M. M. rateliui jis paruošė savo solistą, dainos mėgėją Valerijoną Roževičių, kurį ir pastaruoju metu dažnai girdime ne tik giedant per lietuviškas šv. Mišias Kazimiero parapijos bažnyčioje, bet ir kitomis progomis.

1969 m. Ratelis suorganizavo išvyką i Pasaulinę parodą Montrealyje.

1974 m. muz. V. Burdulis pasitraukė iš „Penketuko“ vadovo pareigų. Sugrįžo pirmasis muz. Z. Snarskis. Paruošė ypatingą programą Meno mėgėjų rateliui ruošiantis švesti 25 metų veiklos sukakties paminėjimą. Tuo metu „Penketuką“ sudarė pirmoji Ratelio narė Uršulė Roževičienė, sek. Elena Gorodeckienė, Kristina Naikelienė, Irena Savickienė ir pirm. Valerijonas Roževičius. Tai buvo didelio džiaugsmo šventė. Nemažai narių savo tarpe

Frances Kavaliauskaitė (Covalesky) atliks klasikinės muzikos fortepijono rečitalį 1999 m. lapkričio 14 d. 4 v. p.p. Morristown, New Jersey, Church Assumption parapijos salėje

Ruduo - BALFO vaju

Nuskardėjo, nuaidėjo BALFO garsai per Amerikos kalnynus, miškus, laukus, miestelius, kur tik gyva lietuviška širdis: tieskime rankas vienas kitam, susijunkime auka visi Didžiosios Labdaros kelyje!

Aukokime visi, kaip ištiki-

mai aukojome BALFui jau 55 metus. Padovanokime Kalėdų Dovaną vargstantiems, ligoniams, našlaičiams, seneliams, tremtiniais, partizanams.

Vytautas Kasniūnas,
BALFO vicepirm. informacijai

sukūrė lietuviškas šeimas. Užaugino gražų lietuvišką atžalyną.

Nebuvo svetima ir mirtis narių eilėse. Pirmąja auka tapo medicinos studentė A. Kavaliauskaitė. Antrą - Liucija Savickaitė-Babickienė. Iki šio laiko, kada ruošiamės švesti 50 metų įsteigimo sukaktuves - Auksinį Meno mėgėjų ratelio jubiliejų - ilga eilė narių įsiri-kiavusi i jų gretas.

Meno mėgėjų ratelis daugelį metų ne tik sukosi, bet jo veikla žydėte žydėjo. Nė viena šventė, minėjimas ar kitokio pobūdžio renginys Worcesteri-je neapsiėjo be Ratelio choro. Koncertai - Bostone, Gardnery, Hartforde, Providence, Worcesteri-je, suruošti bendri koncertai su Bostono choru „Aidai“, kuriam vadovavo muz. Jurgis Petkaitis. Programą atliko meno festivalyje, kuris vyko Worcesterio auditorijoje. Ratelio choro garsas aidėjo ne tik Naujojoje Anglijoje, bet ir už jos ribų.

Nuo įsikūrimo dienos palaikė gražias lietuviškas tradicijas. Kiekvienais metais suruošdavo Užgavėnių vakarienę, programą, šokius ir svečius vaišindavo Užgavėnių valgiais.

Rugpjūčio mėnesį per Žolinę gamtoje rengdavo gegužines, i kurias suvažiuodavo nariai su šeimomis. Aukomis rėmė lietuvišką kultūrinę ir tautinę veiklą. Artimai bendravo su šv. Kazimiero parapija ir rėmė ją bei kitas institucijas.

Metai bėgo. Keitėsi veidai. Kai kurie nariai šeimos ar kitokių gyvenimo rūpesčių, reikalų slegiami atsitraukė nuo lietuviškos dainos, bet pirmųjų pionierių dvasia pasiliko gyva ir stipri. Meno mėgėjų ratelis iš aktyvios veiklos perėjo i pasyvią.

Dar būdavo ruošiamos gegužinės, bet jau atsisakyta ir jų. Tačiau kiekvienais metais už mirusius narius užprašomos šv. Mišios. Suteikiama auka Lietuvos reikalams, ypač švenčiant Vasario 16-tąją, nepamirštama ir parapija. Visi buvę Ratelio choro vadovai - muzikai mirę. Taip pat ir įkūrėjas Leopoldas Jakubauskas, kuris vadinamas Ratelio tėvu. Jis nepriklausė Ratelio chorui, bet savo gražiu humoru dažnai pajvairindavo programą per Ratelio rengi-

nus. Jam suteiktas Ratelio garbės nario vardas.

Meno mėgėjų ratelio pirmininkais buvo: Brizgys, Jonas Naikelis, Leonas Orentas, Bronius Naras, J. Starėnas, Kazys Adomavičius, Elena Gorodeckienė ir visas savo jėgas pašventęs ir Rateliui atsidavęs per ilgus metus ir pastaruoju metu einantis pirmininko pareigas Valerijonas Roževičius.

Valdyba: ilgametis pirmininkas Valerijonas Roževičius, vicepirm. Steponas Valinskas, sekretorė buvusi Elena Gorodeckienė-Černienė (kurį laiką jai gyvenant kitoje vietoje, sekretorės pareigas atliko Aldona Brantienė), išdininkė Adelė Degutienė. Visais Ratelio reikalais daugelį metų rūpinosi ir rūpinasi pirm. V. Roževičius.

Pirmoji Ratelio narė yra Uršulė Domantaitė-Roževičienė. Ji per 50 metų gyveno Ratelio džiaugsmams ir liūdesiams, pradėjus Rateliui vis pamažiau ir pamažiau suktis. Džiaugiasi, kad ruošiamas 50 metų įkūrimo Auksinio jubiliejaus minėjimas, kuris įvyks lapkričio 6 d. šeštadienį, Worcester, MA.

Ratelio nariai yra išsisklaidę nuo Atlantos iki Pacifiko krantų. Rengėjai kviečia atvykti i minėjimą, bet reikia pranešti kuo skubiau Ratelio pirmininkui: Valerijonas Roževičius, 98 Harrison St., Worcester, MA 01604; telef.: 508 799-5465; arba sekretorei Elenai Černienei, 37 Midgley Lane, Worcester, MA; telef.: 508 757-2971. Lauksime atvykstant - jei negalite, nors žodeliu atsiliepkite, ir tai džiaugsimės!

Jubiliejaus minėjimas prasidės šv. Mišių auka lapkričio 6 d. šeštadienį, 7 val. ryto, Aušros Vartų parapijos bažnyčioje, 153 Sterling St. Worcester, MA. Šv. Mišios bus atnašaujamos už mirusius Meno mėgėjų ratelio vadovus ir narius.

1 val. p. p. Maironio Parke, 52 So. Quinsigamond Ave., Shrewsbury, MA, vyks tolimesnė minėjimo dalis: pietūs ir įvairi programa. Lauksime Jūsų visų atsilankant, nežūrint kaip toli gyvenate. Bus malonu susitikti, pabendrauti, pagyventi tais gražiais praeities prisiminimais ir dar kartą visi uždai- nuosime.

J. M.

Sadizmo potvynis

Aurelija M. Balašaitienė

Kai prieš kelis dešimtmečius paplito televizija dar palyginti primityviame stovyje, nes nebuvo spalvota, ji tapo šeimų pramogos, informacijos ir poilsio šaltiniu, o vaikučiams buvo nepaprastai turiningos, malonios ir linksmos programos. Spalvota televizija buvo didelis patobulinimas, tai matėme ir gamtos grožį, ir žmonių akių ir plaukų spalvas. Programų turinys kasmet turtėjo, matėme puikius filmus ir, žinoma, naujienas iš viso pasaulio. Deja, ilgainiui televizijos programų veidas pasikeitė beveik iki neatpažinimo. Klasikinius filmus pakeitė brutalių nuotykių, žudynių ir smurto scenarijai, kadaise elegantiškos kosmetikos ar automobilių bei kitų prekių reklamose vyrauja sprogimai, riksmas ir savotiškas brutalumas. Taip pat populiarios programos jau pasirenka turinį iš pačios žemiausios gyvenimo skalės. Štai seku populiarią „20/20“ programą, nes joje paprastai būna įdomūs asmenys ir įvykiai. Deja, vieną vakarą buvau giliai sukręsta, kai beveik ištisą valandą buvo rodomi du masiniai žudikai - vienas, jau gerokai pagyvenęs ir už grotų iki galvos, o kitas dar labai jaunas, bet su dideliu pasididžiavimu pasakoja savo brutalaus gyvenimo detales. Jis išgyveno didelį malonumą ir pasitenkinimą, galėdamas privilioti jaunus vaikus ir juos lėtai, bet labai sadiistiškai nužudyti. Tokiais „žyg-darbiais“ gyrei ir už grotų uždarytas masinis žudikas. Tai žiniasklaidos „herojai“.

Visa žiniasklaida ieško ko nors žiauraus ir suranda, jei ne artimoje aplinkoje, tai kitoje žemės rutulio pusėje. Pranešėjai su malonumu ir entuziastingai raportuoja užmuštų ar tragiškai katastrofose bei žemės drebėjimuose žuvusiųjų skaičius, rodo pagrobtų ir nužudytų vaikų bei suaugusių lavonus, teisiamus nusikaltėlius, gaisrus, spro-gimus ar terorizmo veiksmus. Deja, niekur nesimato nieko pozityvaus, nors ir šio šimtmečio kūrėjai nenustoja darę įnašą i

žmonijos kultūros lobynus, o kompiuteriai, medicina ir kiti mokslai daro didelę pažangą. Kone aiktėčiau, kai vieno didelio dienraščio užpakaliniame puslapyje radau nepaprastą pranešimą, nors pirmame puslapyje buvo žudiko nuotrauka ir stambios pinigų sumos išiekvotojo nuotrauka su smulkia biografija. Tolimame puslapyje buvo mažytė žinutė, kad šių metų Nobelio literatūros premija paskirta vokiečiui Guenther Grass. Nuo seno žinome, kaip iškilmingai yra pagerbiami Nobelio premijų laureatai, kai premijos įteikiamos Stockholme ir Oslo, dalyvaujant Švedijos ir Norvegijos karaliams, bet šį kartą Amerikos žiniasklaida i ten nenuskubės. Už keleto dienų tolimame dienraščio puslapyje radau dar vieną reikšmingą pranešimą, kad Nobelio medicinos premija yra paskirta vienam New Yorke gyvenančiam mokslininkui. Tik kadaise kai kurios sensacingos premijos buvo paminėtos žiniasklaidoje, kai taikos premija buvo paskirta Gorbaciovui... Kartais netyčia sugaunu vaikučiams skirtas programas... O Viešpatie, kokios jos brutalias!

Bent Clevelande žiniose dominuoja vietinės beisbolo ir futbolo komandos, jų mikčiojantys nariai yra kalbinami, fotografuojami, nors jų kalbą sunku suprasti, bet labai sadiistiškai nužudyti. Tokiais „žyg-darbiais“ gyrei ir už grotų uždarytas masinis žudikas. Tai žiniasklaidos „herojai“.

Lietuvos Vyčių centro valdybos pranešimas

87-asis metinis Lietuvos Vyčių suvažiavimas/seimas vyks 2000 m. liepos 27-30 d., Sheraton Universal viešbutyje, Los Angeles, California. Jį globos Los Angeles 133 kuopa, vadovaujama pirmininkės Ma-

rytės Šepikaitės.

Ateinantis centro valdybos posėdis numatytas šaukti 2000 m. balandžio 8 d. Philadelphia-je, jį globos 3 kuopa, veikianti šv. Jurgio parapijoje, Philadelphia, PA.

R. Švobienė

Devyniolikos metų
mirties sukaktis

Neteko Tau sugrįžti i numylėtą
Tėviškę - Uteną, Gudeniškes,-
Amžina Tėvynė taip
Anksti, netikėtai
Priglaudė Tave...

Š. m. lapkričio 5 d. sueina devyniolika metų,
kai Viešpaties pašauktas
užbaigė šios Žemės kelionę

A. A.
Muzikas MYKOLAS CIBAS

Šviesiam jo atminimui bus aukojamos mišios už jo sielą:

-- Brooklyn, NY, lietuvių pranciškonų koplyčioje lapkričio 5 d.;

-- Clevelande, OH, lapkričio 8 d. mišias aukos prelatas Aleksandras Goldikovskis.

Nuoširdžiai prašau gimines, draugus ir pažįstamus prisiminti a.a. Mykolą savo maldose, kad Viešpats suteiktų jo sielai amžiną šviesą.

Žmona Eufemija

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Email: Darbininka@aol.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Lapkričio 1 d., pirmadienį - **Visų Šventųjų šventė**. Kadan-
gi ji šiemet išpuola pirmadienį,
tai nebūtina tą dieną išklausyti
mišias (not a holy day of obliga-
tion).

Lapkričio 2 d., antradienį -
Vėlinės.

Laikrodį atsukti vieną va-
landą **atgal** reikia sekmadienį,
spalio 31 d.

Kun. Juozas J. Matutis,
buvęs Švč. Trejybės lietuvių pa-
rapijos klebonas Hartford, CT,
mirė spalio 22 d., sulaukęs 84
metų amžiaus. Palaidotas spalio
27 d.

**Kun. Kazimieras Pugevi-
čius**, buvęs ilgametis LK Reli-
ginės Šalpos vedėjas, senesniai
buvo išvykęs į Lietuvą pagalbėti
Vilniaus parapijose. Spalio 11 d.
staiga sugrižo į Baltimore, MD,
kur spalio 14 d. Mercy ligo-
ninėje jam buvo padaryta sėk-
minga galvos operacija. Linkime
greitai pilnai susiprėti.

Aprišimo par. žinios
Tarybos pirmininkas Vl. Si-
das, išdininkas Bill Kučinskas ir
parapijos administratorius mons.
David Cassato spalio 30 d. daly-
vaus Brooklyn's vyskupijos kon-
ferencijoje *Stewardship Day*.

Lapkričio 7 d. per 11 val.
lie-tuviškas mišias vėl bus praves-
ta programa **"Žodžio liturgija
vaikams"**. Pirmasis bandymas
buvo spalio 3 d., sutraukęs gražų
būrį mergaičių ir berniukų.
Kviečiame tėvus atvežti savo
vaikus į šias mišias ir patiems
jose dalyvauti.

ELIZABETH, NJ

**Artėja kun. Peter Aquino
30 m. kunigystės
sukaktis**

Šv. Petro ir Povilo par. kunigo
Peter Aquino trisdešimties metų
kunigystės sukaktis bus iškilmi-
ngai paminėta sekmadienį, lap-
kričio 7 d., 12 val. mišiomis,
kurias koncelebruos jubilatas su
kitais kunigais. Mišių metu
giedos solistė Angelė Kiaušaitė.
Smuiku gros Julius Veblaitis.
Giedos ir parapijos choras, vado-
vaujamas Eric Houghton.

Tuoju po pamaldų parapijos
salėje vyks iškilnių pietūs. Bus
ir meninė dalis. Solistė Angelė
Kiaušaitė pradžiugins visus solo
dainomis, akompanuojant kom-
pozitoriui Eric Houghton. Julius
Veblaitis atiks trumpą programą
smuiku. Svečiai linksminsis prie
Jesse Bambalan, DJ, muzikos. Visi
parapijiečiai ir draugai linki su-
kaktuviniui kun. P. Aquino
geros sveikatos ir dar daug metų
būti mūsų tarpe.

J. J.

Viešpaties Atsimainymo parapijos žinios

Spalio 31 d. Lietuvos Vyčių
110 kuopos nariai rengia **pietus**
- **šokių** tuoju po 11:15 val.
mišių. Gros Joe Thomas. Bilietu
kaina 25 dol. Dėl daugiau infor-
macijų skambinti Juozui Stel-
mokui, 516-485-1073; Bruno
Rutnūnui, 516-628-2292; arba
Elenai Matulionytei, 718-326-
3398.

**Religijos ir katekizacijos
klasės** prasidėjo spalio 10 d. Į
naujai atremontuotą CCD
pastatą studentai renkasi pa-
mokoms kiekvieną sekmadienį
nuo 11:15 val. r. iki 12:15 val.
p.p. Šiuo metu yra 86 studentai.
Esame dėkingi religijos mokyto-
jams, kurie moko mūsų jaunimą.

Spalio 30 d. parapijos klebo-
nas kun. J. T. Rooney, vikaras
kun. Vytautas Volertas ir eilė pa-
rapijiečių dalyvaus "Stewardship
Day" konferencijoje, kuri vyks
vyskupijos patalpose Douglass-
ton, NY, nuo 9 v. r. iki 3 v. p. p.

**Lapkričio mėnesio parapi-
jos draugijų** susirinkimų tvar-
kaštis: **Šv. Onos ir Rožan-
čiaus** draugijos nariai - lapkričio
7 d. renkasi į salę tuoju po 10
val. mišių. **Aukštinio amžiaus**
draugijos nariai - lapkričio 10 d.,
tuoju po 12 val. mišių; **Holy
Name Society** - lapkričio 14 d.,
tuoju po 10 val. mišių.

Vėlinių dieną, lapkričio 2,
mišios bus aukojamos: 7:30 val.
ryto, 12 val. vidurdienį ir 7 val.
vak. Visos mišios lapkričio 2 - 5
dienomis bus laikomos mi-
rusiųjų novenos intencija. Kas
nori savo mirusiuosius įjungti į
šią noveną, prašom skambinti į
kleboniją.

Visi choristai kviečiami lap-
kričio 5 d., 7:30 val. vak. daly-
vauti pagerbime, kuris, pagal
Brooklyn's vyskupijos tradiciją,
vyks Resurrection Ascension pa-
rapijoje Rego Parke.

Dviem jaunuolėms lap-
kričio 7 d. bus įteikti specialūs
pažymėjimai už uolų dalyvavimą
parapijos veikloje. **Heather
Reklis** paskutinius kelerius me-
tus padėjo katekizacijos klasėse,
o **Michele Valley** jau kelerius
metus eina lektorės pareigas
jaunimo mišiose. Jos abi prisidė-
jo prie "Maspeth Teen Club"
įsteigimo.

Marija Stukas, gimusi Ame-
rikoje, gyvenusi Brooklyn, NY,
mirė Vanderbilt prieglaudoje
spalio 21 d., sulaukusi 91 metų
amžiaus. Buvo pašarvota Shalins
laidojimo koplyčioje. Spalio 23
d., šeštadienį, palaidota Šv. Jono
kapinėse šalia savo vyro Jack,
mirusio prieš 20 metų. Liko du
sūnūs: Jimmy ir Bobbie su šei-
ma ir du anūkai.

"Bažnyčia turėtų aktyviau skelbti krikščioniškas vertybes"

(atkelta iš 3 psl.)

**Prel. Juozo Prunskio krikščioniškos spaudos premija už 1998 m. paskirta Lietuvoje
leidžiamam laikraščiui "Šiaurės Atėnai", kaip labiausiai pasitarnavusiam krikščioni-
škos kultūros bei krikščionybės idealų ugdymui lietuvių tarpe. Jury komisijos nariai,
spalio 15 d. pranciškonų vienuolynė Brooklyn, NY, paskyrė šią premiją: (iš k.) Tėv.
Giedgaudas, OFM, "Darbininko" moderatorius, kun. dr. H. F. Fischer, Vilniaus kunigų
seminarijos rektorius, Julius Keleras, "Darbininko" redaktorius**

A. Žumbakienės nuotr.

Wuertzburgo katalikų fakultete
apgynęs disertaciją, sutikau
dėstyti bažnyčios istoriją, kadan-
gi tai yra mano specialybė.
Važiavau tada vieną mėnesį per
semestrą dėstyti bažnyčios isto-
rijos, nuo 1996 m. rudens, taip
pat ir sakramentinės teologijos.
Dabar, kai seminarijoje dėsto do-
centė Irena Vaišvilaitė, bažnyčios
istorijos nebedėstau, tik sakra-
mentinę teologiją, kas man, kaip
kunigui, yra daug idomesnis da-
lykas nei bažnyčios istorija, ka-
dangi čia kalbama apie bažnyčios
gyvenimo esmę ir tikrai būna
idomių pokalbių su seminarijos
klierikais. 1997 m. arkiv. A.
Bačkio gimtadienyje jis ir jo
sektorius labai "gudriai" pak-
lausė mane, kokia mano
nuomonė apie seminariją. Atsa-
kiau, kad seminarija be vadovy-
bės, išsiskaido savo nuomone, ką
reikia daryti. Jie sutiko ir pak-
lausė, ar negalėčiau aš jai vado-
vauti. Kadangi tai buvo pasaky-
ta prie šampano taurės, tai per-
nelyg rimtai to nepriėmiau, bet
prieš išvažiuojant dar kartą
atvažiavo arkivyskupas ir rimtai
paprašė, ar būtų įmanoma prašy-
ti mano kongregaciją ir mūsų
vyskupiją. Ir vienai, ir kiti sutiko,
taip aš ir atsiradau Vilniuje ku-
nigų seminarijoje kaip rektori-
us. Buvo sutarta 2 metams, bet
išsiaiškinta, kad per tokį trumpą
laiką nesuras rektoriaus atei-
nančiai kadencijai. Aš suprantu:
norint, kad seminarija gerai dirbtų,
vadovybėje turi būti pastovus.
Labai džiaugiuosi, kad dar-
bar mes su vicerektoriumi
kunigu Zdanu esame labai geras
duetas.

**J.K. Kokia buvo Jūsų disertaci-
jos tema?**

H.F. "Maiseno vyskupijos at-
naujinimas 1921 m. ir jos priešis-
tumas"

ATSISVEIKINTA SU DAIL. JUOZU BAGDONU

Dail. Juozas Bagdonas į Lietu-
vą pastoviam apsigyvenimui
išvyko spalio mėn. 7 d. Atsisvei-
kinimas su dailininku įvyko spa-
lio 4 d. Kultūros Židinio posėdžių
menėje. Jį surengė Lietuvių Mo-
terų Klubų Federacijos New
Yorko klubas. Dalyvavo per 30
žmonių. Į atsisveikinimą atsi-
lankė ir Lietuvos gen. konsulas
dr. Petras Anusas. Dailininkas
New Yorke išgyveno 35 metus.
Aktyviai dalyvavo lietuvių
kultūrinėje veikloje, rengė savo
kūrinių parodas, su jomis
aplankė ir kitus lietuviškus tel-
kinius. Taip pat organizavo ir
bendras dailininkų parodas. Nu-
vykęs į Lietuvą apsigyveno
Plungėje, kur žemaičių dailės
muziejuje, buv. kunigaikščio M.
Oginskio rūmuose yra sutelkęs
gana daug savo kūrinių. p.j.

torija". Kadangi esama ištiso ko-
nflikto tarp Vokietijos ir sorbų
mūsų vyskupijoje. Slavų
mažuma - sorbai labai svarbią
rolę vaidino vyskupijos istorijo-
je, kadangi jų dėka išsigelbėjo
katalikų tikėjimas.

**J.K. Ar jie kiek nors susiję su
serbais?**

H.F. Ne, ne. Tai sorbai, vakarų
slavai, labai maža tauta. Apie 60
tūkst. žmonių. Aš rašydamas di-
sertaciją išmokau jų kalbą ir esu
turbūt vienas iš trijų, vokiečių
kunigų, kurie gali pavaduoti
atostogaujantį kunigą.

**J.K. Kokie teologai ir filosofai
yra formavę Jūsų pasaulėžiūrą?**

H.F. Visų pirma tai Erfurto
kunigų seminarija, o dar svar-
besniu laikyčiau gyvenimą savo
kongregacijoje. Du mano kon-
gregacijos tėvai buvo Antrojo
Vatikano susirinkimo dalyviai,
jie buvo mūsų vyskupo patarė-
jais. Faktiškai jau trisdešimtais
metais mūsų parapija pradėjo
liturginį eksperimentą, kurį pas-
kui pripažino kaip galiojantį vi-
sai bažnyčiai. Labai stipraus litur-
ginio judėjimo Vokietijoje pra-
dinis taškas buvo mūsų bažnyčia.
Galima suprasti, kad tiems tė-
vams tai buvo labai didelis daly-
kas, kai popiežius Pijus XII po
Antrojo pasaulinio karo paskel-
bė *Activoso participare* - aktyvų
dalyvavimą tikinčiųjų mišiose,
o paskui antrasis Vatikano su-
sirinkimas paskelbė galiojančią
misiją bažnyčiai. Mūsų namuo-
se labai dažnai būdavo svečių iš
Vakarų. Manychiau, kad mane la-
biau suformavo gyvenimas kon-
gregacijoje negu teologinės
studijos.

**J.K. Ką labiausiai skaitėte, ko-
kie autoritetai iš knygų paliko**

(bus daugiau)

SKELBIMAI

**Tik 33 centai už minutę
skambinant į Lietuvą; 8,9 cen-
to - JAV. Pigu. Patrauklu. Patikima.**
Jokių mėnesinių mokesčių.
Tarptautinė telefono bendrovė IE
COM aptarnauja lietuvių nuo
1983 metų. Teiraukitės lietuviškai
708-386-0556. (sk.).

**Moterims siūlomi darbai
amerikiečių šeimose.** Turi susikal-
bėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti
namų ruošos darbus. Patikima agen-
tūra. Tel. (516) 377-1401. (sk.).

**Lietuvis, lauko priežiūros darbu
(landscaping/maintenance) ben-
drovės savininkas, Washington, DC,
ieško dviejų darbininkų,** kurie
galėtų atlikti lauko priežiūros dar-
bus. Pradinis mokestis \$6.00 į val. ir
viršvalandžiai. Reikalingas darbo
leidimas. Suteikiamas pigus butas -
130 dol. mėnesiui. Tel. (202) 244-
2373. (sk.).

**Moteris iš Lietuvos ieško
darbo prižiūrėti lignonius.**
Turi gerą patyrimą. Skambinti
(718) 348-4709. (sk.).

LIETUVOS STUDENTŲ CENTRAS

patikimai ir garantuoti

****** keičia vizas J1, B1 - B2 į F1
arba L1;

****** padeda gauti Social Security
su leidimu dirbti;

****** ruošia visus pakvietimo do-
kumentus;

****** K-1 & K-2 vizos iš Lietuvos.

Dėl papildomos informaci-
jos teiraukitės telefonu nuo 13
val.: **212-725-8807.**

(sk.).

"LIETUVOS AIDAS" - Vil-

niuje leidžiamas patriotinės
minties ir plačios informacijos
dienraštis, siuntinėjamas oro
paštu kas savaitę po 5 nume-
rius voke, skaitytąją pasiekia per
7 dienas. Išaugus pašto ir leidy-
bos išlaidoms, "Lietuvos aidas"
metinė prenumerata JAV kai-
nuoja: metams - 360 dol.; pusei
metų - 180 dol. Čekiai rašomi
"Lietuvos aidas" vardu ir siun-
čiami "Lietuvos aidas", Mairo-
nio 1, Vilnius 2710, Lithuania.
Tel. 610-544, Fax. 224-876.

**Kretingos pranciškonų
labdaros valgyklai,** kuri buvo
aprašyta DARBININKO Nr. 29,
aukojo:

Ona Mazionyte, Lemont, IL, -
25.00 dol.

Vytautas Trečiokas, Wethers-
field, CT, - 50.00 dol.

Norintieji prisidėti prie šios
valgyklos išlaikymo, prašomi
aukas siųsti:

Franciscan Fathers

361 Highland Blvd.

Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka
Kretingos vienuolyno labdaros
valgyklai.

**VILTIES siuntinių agentū-
ra** praneša, kad į Brooklyną **Vil-
ties** atstovai atvyks š. m. **spa-
lio 30 d.** ir nuo 12 iki 4 val. p.p.
priims siuntinius Kultūros
Židinio kieme, buv. spaustuvės
patalpose. Brooklyn'e mūsų at-
stovas yra **Alg. Jankauskas,**
tel. (718) 849-2260. Susita-
rus paims siuntinius iš namų.

Atlantic Express corp.,
siuntinių į Lietuvą persiuntimo
bendrovė, siuntinius vėl priims
lapkričio 6 d., šeštadienį, nuo
11 val. iki 12 val. ryto Kultūros
Židinio kieme. Dėl informacijų -
tel. (914) 258-5133.

**Siuntiniai į Lietuvą laivu
arba oru. Pinigai** pervedami
doleriais per 2 - 5 dienas.

TRANSPAK,

4545 W. 63rd St.

Chicago, IL 60629

tel. (773) 838-1050.

JAV LB KULTŪROS TARYBA

skelbia

1999 metų premijų laureatus:

MENO	Jurgis Daugvila
MUZIKO-DAINININKO	Algirdas Brazis
ŽURNALISTO	Bronius Nainys
RADIJO	Tėvynės garsai Clevelande
ŠVIETIMO	"Maironio" lituanistinė mokykla Bostone

Šių premijų mecenatas - Lietuvių Fondas

MOKYTOJO PEDAGOGO Juozas Masilionis
Šios premijos mecenatas - dr. Jonas Adomavičius

Premijų įteikimo šventė įvyks
lapkričio mėn. 14 d. Jaunimo centre Chicagoje